

Budgetskrivelse 2025

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Förändringar i omvärlden	3
Beslut, händelser och förändringar i omvärlden	3
Tillgång till insatser enligt LSS och SoL	3
Omvärldsutveckling som påverkar nämndens verksamhet	4
Statliga utredningar och beslut som påverkar eller kan komma påverka nämnden framöver	7
Behov av förändringar i Malmö stad.....	9
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	12
Gemensamma satsningar för ökad kvalitet	12
Rätt kompetens och ökad professionalisering	17
Utveckling av verksamhetsområden	19
Lokaler.....	24
Kommunbidrag.....	26
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	33
Begäran om investeringsram	34
Investeringsram	34

Sammanfattning

Funktionsstödsnämndens målgrupper innefattar Malmöbor i alla åldrar med unika och föränderliga förutsättningar och ofta med livslångt behov av insatser. Nämndens uppdrag är komplext och brett och stödbehovet kan variera mycket mellan verksamheter och brukare.

Många Malmöbor har ett stödbehov som kan kopplas till ansvarsområden hos olika nämnder. Detta förutsätter en helhetssyn genom fördjupad samverkan mellan stadens förvaltningar och med regionen, civilsamhället samt med andra aktörer. Det är av vikt att målgruppernas behov synliggörs i stadens prioriteringar och satsningar. Förändringar i omvärlden, utvecklingstrender på global nivå samt nya lagar eller myndighetsbeslut är faktorer som påverkar funktionsstödsnämndens verksamhet och ekonomi på kort och lång sikt. Samtidigt leder osäkerheten i omvärlden och i den globala ekonomin till ett ökat effektiviseringsstryck i offentlig verksamhet framöver.

Det omfattande utvecklingsarbete som förvaltningen genomför för att motverka den kostnadsstegring som skett de senaste åren fortsätter med fullt fokus på att maximera den ekonomiska effekten samtidigt som hänsyn till kompetensförsörjning, kompetensutveckling, arbetsmiljö och kvalitet präglar alla förändringar. Att säkerställa att brukarens behov möts med rätt insats, på rätt sätt, i rätt tid och utifrån rätt tilldelade resurser är högt prioriterat framöver. Nämnden känner sig trygg i att det pågående utvecklingsarbetet kommer att ge många positiva effekter framöver i form av ökad kvalitet, en effektivare styrning och minskade kostnader men det behöver hanteras med respekt för alla ovannämnda delar. Inför budget 2025 vill funktionsstödsnämnden samtidigt framhålla att de åtgärder som genomförs inom ramen för det pågående utvecklingsarbetet inte bedöms i dagsläget svara mot nya identifierade utmaningar i form av såväl ökade volymer och förändrade behov inom målgruppen som förändringar i omvärlden.

Funktionsstödsnämndens målgrupper kräver både bred och fördjupad kompetens hos såväl medarbetare som chefer. Kompetens behöver finnas för brukarens hela liv, från barn- till ålderdom. Det är av avgörande betydelse att förvaltningen kan rekrytera, utveckla och behålla engagerade medarbetare med rätt kompetens. Förvaltningen arbetar för att hitta kostnadseffektiva strukturer för kompetensutveckling och kompetenspåbyggnad men det är av stor vikt att planerade satsningar 2025 möts av ökade ekonomiska resurser. En prioriterad fråga för funktionsstödsnämnden är att medarbetarna ska erbjudas goda anställningsvillkor samt en god och hållbar arbetsmiljö där det råder balans mellan krav och resurser. Som arbetsgivare ansvarar nämnden för att följa det systematiska arbetsmiljöarbetet och vid behov göra förändringar för att förebygga risker och uppnå en god arbetsmiljö.

Mot bakgrund av genomförd analys av nuläget såväl som prognostiserad utveckling framöver är bedömningen att volymerna kommer öka utanför ramen för demografikompensationen inom insatser som daglig verksamhet, boendestöd och personlig assistans. Nämnden konstaterar även fortsatta utmaningar inom utförandet av personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken där schablonbeloppets låga nivå gör att insatsen inte kan finansieras enbart av intäkter från Försäkringskassan. Det föreligger behov av ekonomiska resurser inom hälso- och sjukvårdsverksamheten med koppling till bland annat volym- och behovsförändringar i övriga verksamheter. Satsningar på nämndens hälsofrämjande och förebyggande arbete har en stor betydelse för livskvaliteten och bidrar till en jämlik hälsa för målgrupperna men det krävs samtidigt att det finns finansieringsmöjligheter. Vidare är det viktigt att Malmöbor med behov av stöd och hjälp ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflyttande över sin vardag och i samhället och att de goda resultat som uppnåtts genom satsningar med statlig finansiering inom socialpsykiatri upprätthålls även när den externa finansieringen upphör. Att fortsätta bygga nya boenden för nämndens målgrupp inom LSS-området kommer vara fortsatt prioriterat de kommande åren. Då möjlighet till utbyggnad i kommunal regi saknas under 2025 och 2026 planeras efterfrågan mötas av ett utökat antal platser i extern regi. Funktionsstödsnämnden vill framhålla vikten av att kommunfullmäktige avsätter medel för LSS-utbyggnad under 2025.

Funktionsstödsnämnden konstaterar att inför 2025 finns det behov av ett utökat kommunbidrag för att kunna möta de förändringar och utmaningar som nämnden står inför, samtidigt som pågående omställning och förbättringsarbete på sikt bedöms ge bättre förutsättningar för ökad kvalitet och bättre hushållning av resurser.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2025 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

”Vägval för framtiden 5” som Sveriges kommuner och regioner (SKR) presenterade i september 2023 beskriver fem övergripande spänningsfält och tio trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram mot år 2035. Övergripande globala drivkrafter anses få allt större påverkan på den lokala och regionala nivån och gör att kommuner och regioner behöver förhålla sig till en ökad komplexitet, nya utmaningar eller möjligheter som påkallar behov av nya arbetssätt eller perspektiv. En av de övergripande spänningsfält som beskrivs i rapporten är demografien där en minskad befolkningstillväxt och en åldrande befolkning påverkar både välfärden och kompetensförsörjningen. Kommuner och regioner är också beroende av utrikeshandel för att kunna leverera olika former av välfärd samtidigt som förutsättningarna för frihandel och global konkurrens påverkas av osäkerhet i omvärlden och i den globala ekonomin. Klimatförändringar är en annan utmaning som måste förebyggas och hanteras och digital teknik som skapar nytta och värde måste samtidigt utvecklas på ett ansvarsfullt och etiskt sätt med hänsyn till exempelvis integritet, demokrati och mänskliga rättigheter.

När statliga satsningar görs inom socialtjänstens område riktas de ofta till äldre, barn och unga eller till kunskapsområden så som våld i nära relationer eller trygghetsarbete. Personer med funktionsnedsättningar nämns sällan vilket gör att gruppen ofta inte får ta del av de statliga satsningar som görs. Malmö och Göteborgs stad har uppvaktat SKR i olika omgångar sedan 2021 om att SKR ska sätta större fokus på funktionshinderområdet samt arbeta för att riksdag, regering och ansvariga myndigheter ska inkludera och ha ett tydligt fokus vad gäller funktionshinderområdet. Några av de områden som Malmö och Göteborg särskilt lyft är behov av att stötta kompetensförsörjningsarbetet för funktionshinderområdet genom satsningar liknande äldreomsorgslyftet, utreda andra typer av boendeformer enligt LSS, livsvillkor för barn och unga med funktionsnedsättning samt inläsningseffekten inom daglig verksamhet.

Beslut, händelser och förändringar i omvärlden

Tillgång till insatser enligt LSS och SoL

Antalet personer med funktionsnedsättning som beviljas insatser enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlag (2001:453) (SoL) och även antalet insatser som beviljas till dessa personer har slutat öka på nationell nivå.

I Socialstyrelsens Lägesrapport 2024 för insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning konstateras att även om andelen personer med LSS-insats per 10 000 invånare har slutat öka finns det skillnader mellan olika insatser. Den största ökningen konstateras inom insatsen daglig verksamhet, medan andra insatser så som korttidsvistelse, kontaktperson och ledsagarservice har minskat. Socialstyrelsen konstaterar att minskningen av personlig assistans enligt LSS fortsätter för tredje året i rad, vilket inte kan förklaras fullt ut av att antalet beslut om statlig assistansersättning ökar. När det gäller uppdelningen enligt personkretstillhörighet konstateras en fortsatt ökning endast inom grupp ett i LSS (personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd), medan en stor minskning ses inom grupp tre i personkretsen (personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service).

Inom insatser enligt SoL är det framförallt insatsen boendestöd som ökar nationellt, mellan 2007 och 2022 har insatsen nästan tredubblats. Socialstyrelsen anser att ökningen av insatsen kan vara en konsekvens av ökade behov bland personer med psykisk funktionsnedsättning men även att personer med intellektuell funktionsnedsättning eller autism också kan beviljas insatsen boendestöd.

Sedan 2018 har andelen Malmöbor med insatser från funktionsstödsförvaltningen ökat från 0,79 procent till 1,02 procent av Malmös befolkning. Den största ökningen har skett inom SoL där andelen Malmöbor med insatser stigit från 0,25 procent 2018 till 0,40 procent 2023 medan andelen med LSS-insatser är oförändrad under perioden (0,61 procent), vilket är lågt jämfört med riket. Inom LSS har befolkningsandelen med daglig verksamhet ökat markant medan inom övriga LSS-insatser har endast mindre förändringar i förhållande till befolkningsutvecklingen skett. Avseende den ökande andelen av befolkningen med SoL-insatser är boendestöd särskilt drivande, precis som på nationell nivå.

Omvärldsutveckling som påverkar nämndens verksamhet

Stärkt beredskap

Det förändrade omvärldsläget har medfört ett ökat nationellt fokus på säkerhets- och beredskapsfrågor och medför ett behov av ett starkt totalförsvaret och en starkt krishanteringsförmåga, där en viktig del de kommande åren är att prioritera och stärka det civila försvaret. Kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst är samhällsviktiga verksamheter och komplexa redan i vardagen och är viktiga aktörer i arbetet med att stärka och utveckla samhällets beredskap. Socialstyrelsen och länsstyrelserna har tagit fram en nationell plan som sträcker sig till 2030 och syftar till att utveckla och stärka den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens arbete med civil beredskap.

Förvaltningen ser behov att öka tryggheten, kunskapen och medvetenheten kring civil beredskap både för chefer, medarbetare och brukare för att på så vis stärka förmågan att bedriva verksamhet vid oönskade händelser. Som en del i detta arbete avser förvaltningen att utveckla arbetet med kontinuitetshantering och beredskapsplanering samt ta fram målgruppsanpassad kommunikation. Samverkan, både internt och externt, utgör en viktig del i förvaltningens plan för arbetet med att stärka beredskapen.

Hälsofrämjande arbete

Socialstyrelsen konstaterar att vården fortfarande inte är jämlik för personer med funktionsnedsättning jämfört med övrig befolkning. Exempelvis får diabetespatienter med insatser enligt LSS eller SoL behandling med blodfettsänkande läkemedel i lägre utsträckning än övriga befolkningen. Vidare är dödligheten högre för bröstcancerpatienter med insatser enligt LSS eller SoL jämfört med övriga befolkningen.

Omställningen till nära vård är central i det hälsofrämjande arbetet. Omställningen ska vara genomförd till 2027 och syftar till att patienter och anhöriga ska känna sig delaktiga i hälso- och sjukvården och att vården ska vara lättillgänglig och ges med god kontinuitet. Socialstyrelsen och SKR konstaterar i uppföljningar av omställningen att samverkan mellan kommun och region hittills har utvecklats, att vården genom digitalisering och nya arbetssätt för samverkan har blivit tillgänglig på nya sätt samt att det är större fokus på hälsofrämjande och preventiva insatser i kommunerna och regionerna. Samtidigt konstateras att det finns en stor variation i kommuners och regioners omställningsarbete. En utmaning som SKR identifierat är att det saknats sätt att följa upp omställningen på systemnivå, vilket försvårat uppföljning av effekter och resultat. Under 2023 lanserade SKR ett ramverk för uppföljning av omställningen.

Majoriteten av de brukare som mottar stöd enligt LSS eller SoL från nämndens verksamheter har även behov av kommunal hälso- och sjukvård. Funktionsstödsnämnden fortsätter arbetet med omställningen till nära vård, ett arbete som berör samtliga nämndens verksamheter. Arbetet med omställningen sker tillsammans med socialförvaltningarna, skolförvaltningarna samt med den regionala primär- och slutenvården där barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri är viktiga aktörer.

Psykisk ohälsa och suicid

Psykisk ohälsa och suicid är stora folkhälsoutmaningar som har konsekvenser för den enskilde, anhöriga och närstående och för samhället. Enligt Försäkringskassans analys ökade antalet pågående sjukfall inom psykiatriska diagnoser under åren 2010 till 2023 från 30 000 till 90 000. Försäkringskassan konstaterar vidare att psykiatriska diagnoser sedan 2014 är en av de vanligaste anledningarna till sjukskrivning och att dessa är vanligare hos personer i yngre medelåldern, men ökar i alla åldrar.

I september 2023 presenterade Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten ett förslag till ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Den nya strategin ger en inriktning och ett ramverk för hur samhället gemensamt ska planera, prioritera och genomföra insatser för att möta utmaningarna med en ökande psykisk ohälsa. Strategins fyra övergripande mål är en bättre psykisk hälsa i hela befolkningen, färre liv förlorade i suicid, minskad ojämlikhet i psykisk hälsa och minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd. Förslaget har lämnats över till regeringen, som bereder och fattar beslut om strategin.

Överenskommelsen om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention, som förnyades 2024, är en del i det långsiktiga arbete som gemensamt bedrivits av SKR och staten sedan 2012. Utgångspunkten är att samordnade insatser från både staten och kommuner och regioner ska bidra till ett ökat fokus på psykiskt välbefinnande, förebyggande arbete samt skapa förutsättningar för god och tillgänglig vård och omsorg för personer med psykisk ohälsa. Statliga medel har hittills delvis finansierat utvecklingen på det socialpsykiatriska området som exempelvis mötesplatser och andra satsningar för att bryta social isolering inom funktionsstödsnämndens målgrupper.

När det gäller arbetet med suicidprevention visar en undersökning som organisationen Suicid Zero har gjort 2024 att det finns stora skillnader mellan skånska kommuner. Bara fem av de svarande skånska kommunerna bedöms ha goda insatser för att förebygga suicid. Malmö är en av kommunerna som får godkänt och hamnar i topp tre.

Meningsfull sysselsättning för vuxna

Unga med funktionsnedsättning och unga med psykisk ohälsa är två grupper som är överrepresenterade inom gruppen unga som inte arbetar eller studerar, där orsakerna ofta är komplexa.

Våren 2024 tog ett konsultföretag, på uppdrag av Riksförbundet FUB, fram en analys som visade på att betydande samhällsekonomiska effekter uppstår om personer med intellektuell funktionsnedsättning får förutsättningar för att förvärvsarbeta. Möjligheten att arbeta och försörja sig själv ger inte bara ekonomiska värden utan höjer också livskvaliteten för den enskilde individen. Utredarna konstaterar att i dagsläget är det få personer i målgruppen som får de rätta förutsättningarna.

I rapporten finns ett förslag om att ett kompetenscentrum byggs upp. Där kan arbetsmetoder och rutiner samlas för att stödja personer med intellektuell funktionsnedsättning att göra övergången till arbete från den anpassade gymnasieskolan eller från daglig verksamhet. Möjligheten för fortsatta studier begränsas idag av att anpassad gymnasieskola inte ger behörighet till högre studier och att få kurser på till exempel folkhögskolor är anpassade till målgruppens behov.

Ett ökat inflöde till daglig verksamhet LSS har konstaterats i Malmö de senaste åren. Anledningen bedöms vara att arbetsmarknaden och andra sociala arenor har minskat för målgruppen. Samtidigt växer antalet elever i anpassad grund- och gymnasieskola tillsammans med att allt fler personer som kommer från ordinarie skolformer ansöker om insatsen. Ett utvidgat samarbete mellan Malmö stads förvaltningar syftar till att stärka anställningsmöjligheterna för de personer som är målgruppen inom daglig verksamhet vilket bedöms ge positiva effekter för både individen och ekonomin.

Välfärdsteknik och välfärdsutveckling genom digitalisering

Socialstyrelsen konstaterar att användandet av välfärdsteknik inom kommunernas funktionshindersverksamhet har minskat de senaste åren, särskilt syns minskning av teknik kopplad till omvårdnad och tillsyn. Som förklaringar till minskningen anges att kommuner har testat en teknik i liten skala och sedan avslutat användningen av den, exempelvis på grund av bristande resurser eller att tekniken inte har gett önskad effekt. En annan möjlig förklaring till nedgången är att den är en effekt av en osäkerhet rörande rättsläget för integritetskänslig välfärdsteknik och hantering av samtycke för personer med nedsatt beslutsförmåga. Samtidigt anses rätt använd välfärdsteknik och digitalisering kunna bidra till ökad självständighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Regeringen har tillsatt utredningen ”Välfärdsteknik inom socialtjänsten och verksamhet enligt LSS” som ska föreslå en reglering av användningen av välfärdsteknik när insatser enligt SoL och LSS ges till personer med nedsatt beslutsförmåga. Syftet är att fler av de som vill ska kunna ta del av insatser med stöd av välfärdsteknik och att personer med nedsatt beslutsförmåga ska erbjudas insatser med välfärdsteknik på lika villkor som andra. Utredningen ska även göra en integritetsanalys där behovet av skydd för den personliga integriteten beaktas och lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2025.

Inom områdesnätverk funktionshinder i Skånes kommuner pågår ett arbete med att kartlägga erfarenheter av välfärdsteknik till brukare utifrån perspektiven ökad trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet. I arbetet ingår också erfarenheter av digitala lösningar som är till nytta för brukarnära personal i verksamheter inom funktionshinderområdet. Syftet är att finna goda exempel, lära av varandra och skapa inspiration.

Under 2023 samlade SKR och bolagen Adda och Inera landets kommuner i en bred dialog. Resultatet blev en strategisk agenda som kallas ”Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering” och antogs av SKR i december 2023. Handslaget syftar till att öka digitaliseringstakten i Sverige och underlätta omställningen för att möta de samhällsutmaningar landet står inför. Fyra prioriterade områden pekades ut: digitala lösningar, infrastruktur och arkitektur, kompetensgemenskap, omvärld och implementering samt ledning och styrning för omställning. Genom en gemensam riktning och att arbeta tillsammans stärks kommuners beställarkraft, omställningen underlättas och samarbetet mellan kommuner, men även mellan kommuner och stat, näringsliv och akademi kan utvecklas.

Rätt kompetens i framtidens välfärd

Fram till 2031 kommer antalet personer i arbetsför ålder att minska och andelen över 80 år att öka med nästan 50 procent. Det innebär en stor kompetensutmaning för välfärdssektorn och leder till ökad konkurrens om personal inom vård- och omsorgssektorn och hälso- och sjukvården. Kommuner och regioner behöver förändra arbetssätt samt ta tillvara och utveckla befintliga medarbetare för att minska behoven av fler anställda. Här krävs en helhetssyn och långsiktiga åtgärder för att utveckla välfärden resurseffektivt och möta utmaningarna i kompetensförsörjningen. Arbetsgivare, staten och fackliga organisationer behöver samarbeta med målet att trygga kompetensförsörjningen i välfärden, där arbetsmiljö, minskad sjukfrånvaro och ett starkt ledarskap är prioriterade områden. Även heltid som norm och ett hållbart arbetsliv utgör viktiga områden. Innovativa lösningar kopplat till exempelvis teknik, digitalisering och automatisering behövs för att bidra till att säkra välfärdens kompetensförsörjning.

Enligt Socialstyrelsen beskrivs den så kallade formella kompetensen kopplat till adekvat utbildning inom LSS vara relativt god. Kartläggningar som gjorts av Socialstyrelsen avseende kompetensen i LSS-boenden visar dock att utbildningskraven inte alltid rustar medarbetaren för att möta brukarens behov. Bland annat lyfts att tillräcklig kompetens om LSS, pedagogiskt arbete tillsammans med brukaren samt dokumentation och arbete med genomförandeplaner inte ges genom utbildningarna. För att stödet till personer med funktionsnedsättning ska vara av god kvalitet krävs dessutom ytterligare kompetens i till exempel tydliggörande pedagogik, lågaffektivt bemötande och kommunikationssätt. Det innebär att kommunen behöver genomföra kontinuerlig fortbildning i den egna organisationen.

För att lösa de demografiska utmaningarna och välfärdens behov av kompetensförsörjning behöver arbete göras på nationell nivå, bland annat genom att arbeta med välfärdsutveckling som frigör resurser och gemensamma utvecklingsprojekt. Det är också viktigt att skolan ger elever relevant information om arbetsmarknaden och var jobben finns inför deras gymnasieval. Samtidigt behöver arbetet med att påverka utbildningsanordnare fortsätta så att antalet utbildningsplatser anpassas efter behovet.

Statliga utredningar och beslut som påverkar eller kan komma påverka nämnden framöver

Förslag om ny socialtjänstlag

Utredningen Framtidens socialtjänst genomförde en översyn av socialtjänstlagen och lämnade förslag som bedöms skapa förutsättningar för en mer hållbar socialtjänst. Den nya socialtjänstlagen förväntats träda i kraft i juli 2025. De större ändringarna handlar om förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst, övergripande planering gällande den sociala miljön, planering av insatser avseende alla enskilda, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning. Regeringen gav Socialstyrelsen i uppdrag att fördela statsbidrag under perioden 2024–2028 för att stödja kommunerna i omställningen.

Funktionsstödsförvaltningen har startat upp arbetet med att identifiera vad den nya socialtjänstlagen innebär för förvaltningen och planera för de förändringar som behöver göras. Förvaltningen kommer också att ingå i ett samarbetsforum för omställningsarbetet kopplat till funktionshinderområdet som SKR håller samman.

Förändringar inom personlig assistans

Inom personlig assistans sker stora förändringar på nationell nivå, vilket påverkar verksamhet och ekonomi i Malmö såväl som i andra kommuner i landet.

Lagändringar inom personlig assistans som trädde i kraft i januari 2023 syftade till en förstärkt rätt till personlig assistans och bedömningen var att det skulle leda till en ökning av antalet personer med statlig assistansersättning. Enligt Försäkringskassans statistik minskade istället antalet assistansberättigade under augusti - december 2023 samtidigt som prognosen pekar på en minskning även framöver.

Även inom funktionsstödsförvaltningen registrerades en successiv minskning av antalet ärenden inom personlig assistans med statlig assistansersättning under 2023. Debiteringen från Försäkringskassan präglas dock av en kraftig eftersläpning och den retroaktiva debiteringen för 2023 pekar dock våren 2024 på en trend med ökade volymer, från 399 ärenden i snitt per månad 2023 till 410 enligt prognosen för 2024.

Även volymerna inom personlig assistans LSS minskade under 2023 i enlighet med den nationella inriktningen. Våren 2024 sker fortfarande ingen ökning av antalet ärenden personlig assistans LSS men antalet assistanstimmar ökar vilket indikerar att trenden kommer brytas framöver.

Huvudmannaskapsutredningen föreslår att all personlig assistans blir statlig och att kommunernas ansvar för assistans överförs till Försäkringskassan under ett års tid med start i januari 2026. Utredningen bedömer att Försäkringskassan och kommunerna behöver minst 12 månader för att förbereda ett förstatligande, vilket innebär att riksdagen måste fatta beslut om förändringen senast hösten 2024. Våren 2024 har dock ingen proposition om förstatligande ännu presenterats.

I sitt yttrande över utredningens förslag menade funktionsstödsnämnden att förberedelserna för övergången kommer att under minst ett års tid generera utökade kostnader för handläggning och administration i en omfattning som i dagsläget är svår att uppskatta.

Samsjuklighetsutredningen

Utredningen föreslår bland annat att socialtjänstens ansvar för personer med skadligt bruk och beroende ska förtydligas samt att det blir obligatoriskt för kommuner och regioner att gemensamt bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet för personer med särskilt stora samordningsbehov. Lagändringarna föreslås träda i kraft 2026 och innebär att kommunerna behöver ställa om sin verksamhet från ett behandlingsfokus till att utveckla sociala stödinsatser. Förvaltningens och Region Skånes integrerade FACT-team ligger i linje med vård- och stödformen som samsjuklighetsutredningen föreslår.

Det är svårt att i dagsläget bedöma förslagets påverkan på funktionsstödsnämndens verksamhet och ekonomi men bedömningen är att en av reformens konsekvenser som får en direkt påverkan på nämndens ekonomi är snabbare utskrivning från heldygnsvården. Snabba utskrivningar kan generera vidare ett ökat behov av omfattande insatser för nämndens målgrupper.

Brottsförebyggande arbete

Oegentligheter och brott i välfärden är en fortsatt utmaning på nationell nivå och har identifierats av SKR som en av de tio viktigaste trenderna som påverkar det kommunala uppdraget. Ett antal åtgärder har vidtagits på nationell nivå för att förbättra informationsöverföringen mellan myndigheter i syfte att hindra felaktiga utbetalningar och motverka brottslighet.

I Malmö stad pågår just nu ett lägesbildsarbete utifrån lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete som trädde i kraft 1 juli 2023. Lägesbilden ska innehålla en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser, annan information av betydelse samt en analys av kartläggningen och informationen. I nästa steg ska en åtgärdsplan tas fram för kommunen, vilken kan komma att beröra funktionsstödsförvaltningen. Förvaltningen arbetar i dagsläget förebyggande för att hindra barn och unga att hamna i kriminalitet, systematiskt med oegentligheter inom personlig assistans och mot våld i nära relation.

Ett område som är särskilt utsatt för risk inom funktionsstödsnämndens verksamhet är personlig assistans. För att minimera risken för felbetalningar och säkerställa rätt användning av ekonomiska resurser och i enlighet med Malmö stads handlingsplan fortsätter förvaltningens kontrollgrupp utveckla sitt arbete. Kontrollgruppens arbete har resulterat att felaktiga utbetalningar kan stoppas i tid och vid misstanke om bidragsbrott eller försök till bidragsbrott görs polisanmälningar.

Myndigheten för delaktighet har startat ett arbete med en kunskapsfördjupning om funktionsnedsättning och riskfaktorer för normbrytande beteende och tidig rekrytering till kriminalitet. Funktionsstödsförvaltningen har inlett ett samarbete med myndigheten kring dessa frågor.

Översyn av den kommunalekonomiska utjämningen

Översynen som genomförs av en parlamentariskt sammansatt kommitté har som syfte att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. I uppdraget ingår en översyn av systemet för utjämning av kostnader för verksamhet enligt LSS. Utredningstiden har förlängts och uppdraget ska redovisas senast den 3 juli 2024. Malmö stad betalar över 221 mnkr till det nationella LSS-utjämningsystemet 2024, vilket innebär en ökning med cirka 18 mnkr jämfört med 2023 och med cirka 40 mnkr jämfört med 2022. Nuvarande system baseras på kommuners standardkostnad per invånare och att Malmö betalar en utjämningsavgift grundar sig på att staden har lägre LSS-kostnader per invånare än snittet i riket.

Tilldelningen av ekonomiska resurser till funktionsstödsnämnden påverkas inte av Malmö stads avgift till LSS-utjämningen. Utfallet i systemet för utjämning av LSS-kostnader är samtidigt en av de faktorer som varje år påverkar stadens tillgång till ekonomiska medel i sin helhet.

Behov av förändringar i Malmö stad

Socialnämndernas insatser riktar sig till Malmöbor som återfinns i samtliga åldrar. Många Malmöbor har ett stödbehov som kan kopplas till ansvarsområden hos olika nämnder. Detta förutsätter en helhetssyn genom fördjupad samverkan mellan stadens förvaltningar och med regionen, civilsamhället samt med andra aktörer. Det handlar om att synliggöra målgruppernas behov, kraftsamla kring rätt frågor i staden och tydliggöra respektive nämnds ansvar för att få till förflyttning.

I socialnämnderna återfinns en stor del av Malmöborna som behöver stöd från Malmö stad. Det är av vikt att målgruppernas behov synliggörs i stadens prioriteringar och satsningar. Rapporter och utredningar som ligger till grund för beslut behöver lyfta en bredd av behov för att spegla stadens invånare.

En öppen och tillgänglig stad för alla

För att möjliggöra en stad öppen för alla krävs att arbetet med tillgänglighet och universell utformning stärks och genomsyrar samtliga nämnders uppdrag och verksamhet, allt från byggprocesser till kultur- och fritidsaktiviteter eller trygghetsskapande insatser. Universell utformning och tillgänglighet tenderar ibland att behandlas som en särskild aspekt riktad till en avgränsad grupp. Men universell utformning bör inte förstås som insatser för personer med funktionsnedsättning, utan som ett tankesätt, en process och ett utförande som inkluderar alla – också de med funktionsnedsättning. En utgångspunkt i universell utformning i gestaltningen av staden är att skapa en mer inkluderande design som medför flexibilitet och öppnar upp för olikhet och mångfald. Det är avgörande att tillgänglighet och universell utformning integreras i stadens processer annars finns risken att anpassningar görs i senare skeden vilket kan leda till dyrare lösningar, att tillgänglighetsinsatser kopplas till särskilda kostnader och, framförallt, att resultaten blir mindre inkluderande vilket utestänger Malmöbor.

Arbetet med tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde som behöver bedrivas långsiktigt och i samverkan inom och mellan förvaltningar, funktionsrättsorganisationer och Malmöbor med funktionsnedsättningar. Ett arbete har inletts med att ta fram en gemensam riktning för tillgänglighet i staden, med fokus på service, digitalisering och fastigheter. Detta sker i samverkan mellan stadsbyggnadskontoret, serviceförvaltningen, fastighets- och gatukontoret och funktionsstödsförvaltningen. Arbetet bidrar direkt till kommunfullmäktigemålet om stärkt delaktighet och ökad social sammanhållning genom lokal utveckling samt goda och tillgängliga livsmiljöer och kommunfullmäktigemålet om god och likvärdig service. Utvecklingsarbetet som kommer ske i nära samverkan mellan förvaltningarna ska leda till ett stadsgemensamt dokument där varje nämnd sedan ansvarar för de aktiviteter som bidrar till stadens gemensamma arbete med tillgänglighet. Ett arbete kommer också ske framåt mellan berörda förvaltningar och stadskontoret för att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna avseende tillgänglighetsarbetet.

Inom ramen för det gemensamma arbetet för en ökad tillgänglighet för Malmöbor med funktionsnedsättningar är det viktigt att etablera en teknisk plattform för att tillförsäkra tillgången till nät för boenden, föreningar och andra organisationer som verkar i Malmö stads fastigheter. Funktionsstödsnämnden efterfrågar en lösning som underlättar tillgång till internet för samtliga nämndens boenden och vill framhålla att det är av yttersta vikt att detta prioriteras och drivs fram skyndsamt för att motverka det digitala utanförskapet för målgruppen.

Stärka möjligheter till anställning för Malmöbor med funktionsnedsättning

Det är viktigt att Malmö stads förvaltningar i högre utsträckning fortsätter rekrytera personer med funktionsnedsättning från daglig verksamhet för att möjliggöra inträde på arbetsmarknaden för målgruppen.

Funktionsstödsförvaltningen har under längre tid arbetat med att möjliggöra anställningar i den egna förvaltningen. Funktionsstödsförvaltningen och arbetsmarknadsavdelningen på arbetsmarknads- och socialförvaltningen samarbetar i arbetet gällande målgruppen, en samverkan som har stärkts den senaste tiden bland annat genom budgetuppdraget ”Arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden ges i uppdrag att ta fram en modell för att underlätta övergången från daglig verksamhet till en kommunal arbetsmarknadsanställning, eller till den reguljära arbetsmarknaden, för

Malmöbor med funktionsnedsättning” i Malmö stads budget. En del i arbetet handlar om att samverka för att utnyttja respektive resurser och kompetenser mer effektivt. Funktionsstödsförvaltningen fokuserar på den förberedande fasen medan arbetsmarknads- och socialförvaltningen fokuserar på den fas som handlar om att nå en anställning. Detta kommer skapa mer hållbara strukturer och att målgruppen blir en naturlig del även i arbetsmarknads- och socialförvaltningens uppdrag och insatser. Samarbetet syftar därför till att stärka anställningsmöjligheterna för de personer som är målgruppen inom daglig verksamhet vilket bedöms ge positiva effekter för både individen och ekonomin.

Kompetensförsörjning i samverkan med andra nämnder och utbildningsanordnare

Samarbetet med olika förvaltningar och utbildningsanordnare är en viktig del i förvaltningens arbete med kompetensförsörjningen. I samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser förvaltningen över möjligheten att starta en stödpedagogutbildning i egen regi för att bättre kunna möta nämndens kompetensförsörjningsbehov av denna yrkeskategori. Nämnden kommer att initiera ett samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för att undersöka möjligheterna för studenter att kombinera studier med tjänstgöring utanför studietid, under sommaruppehåll och andra ledigheter. Förvaltningen har även identifierat ett intresse hos studerande av att arbeta under helger och kommer utveckla samarbetet med gymnasie-, och vuxenutbildningsförvaltningen.

Det pågår ett arbete med att ta fram en modell för att medarbetare ska kunna arbeta med samma brukare i både funktionsstödsförvaltningen och grundskoleförvaltningen. Genom att medarbetare som arbetar på barnboende och korttidsvistelse enligt LSS kan fungera som elevassistenter i skolan ges berörda barn möjlighet till trygghet och kontinuitet. Samtidigt medför det att skolan har tillgång till medarbetare med särskild kompetens att möta och arbeta med barn med funktionsnedsättningar. För att ytterligare möta kompetensbehovet framöver ser nämnden ett behov att på en övergripande nivå i staden arbeta med strukturer för att underlätta för medarbetare att arbeta på flera förvaltningar. Malmö stad behöver förenkla för förvaltningarna i hur de ska förfara vid anställning av medarbetare som ska tjänstgöra i mer än en förvaltning. Det finns exempel på befattningar som skulle kunna kombineras, men det finns inte något utvecklat regelverk för hur dessa anställningar ska kunna kombineras så att personalansvar och arbetsmiljöansvar ska kunna upprätthållas.

Praktikanter utgör en viktig del i förvaltningens kompetensförsörjning, där en god samverkan med utbildare och att erbjuda kvalitativ praktik utgör en viktig del. Genom vård- och omsorgscollege har nämnden naturliga samarbetsytor med utbildningsanordnare.

Förvaltningen ser att det finns behov att undersöka möjligheten att samarbeta med utbildningsanordnare för att utveckla medarbetares språkkompetens. En satsning på att utveckla språkkompetens i förvaltningen innebär behov av resurser. Innan förvaltningen beslutar om vilken modell som ska användas för att utveckla medarbetarnas språkkompetens kommer förvaltningen bland annat undersöka upplägg och kostnaderna för detta samt ta lärdom av det samarbete som hälsa, vård- och omsorgsnämnden har med Komvux samt konceptet Språkkombud, som ägs av Vård- och omsorgscollege.

Reglemente och ansvarsfördelning

En översyn har genomförts av nämndernas reglementen och ett förslag till ett nytt samlat reglemente är planerat att behandlas i kommunfullmäktige under våren. I aktuell översyn av reglementena föreslås inga förändringar av gränsdragningarna mellan stadens nämnders ansvarsområden.

Funktionsstödsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har initierat en utredning för att se över ansvarsfördelningen gällande barn med psykisk funktionsnedsättning för att undersöka hur ansvaret enligt reglementet bättre kan anpassas utifrån barnets bästa och helheten för de familjer som berörs. Om förändringar i gränsdragningarna mellan nämndernas ansvarsområden skulle bli aktuella kommer nämnderna initiera ett ärende om förslag till förändringar i reglementet för kommunfullmäktige att ta ställning till.

Utveckling av välfärden genom digitalisering

Inom ramen för SKR:s ”Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering” agerar Malmö stad för att driva utveckling, dela resultat och använda nationella lösningar. Ett särskilt prioriterat utvecklingsområde är välfärdsteknik där hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har de stora volymbelöven och funktionsstödsnämnden har komplexa breddbehov med många mindre målgrupper med unika behov. Ett annat prioriterat område är en bättre nationell och lokal infrastruktur där arbete sker tillsammans med stadens IT- och digitaliseringsenhet (ITD).

Under 2024 har ett support-, underhålls- och applikationsdriftavtal tecknats med huvudsystemleverantören av verksamhetssystem för hela socialtjänstklustret. Avtalet är på fem år och omfattar tidigare upphandlad funktionalitet från det ursprungliga ramavtalet. Inom avtalets giltighetsperiod behöver stadens socialnämnder gemensamt upphandla nya lösningar vilket kommer att kräva samfinansiering vid behovsinventering, funktionskrav och upphandlingsunderlag. Beroende på upphandlingsutfall kan nämnden behöva ha dubbla systemkostnader under en övergångsperiod på upp till ett par år. Detta för att säkra verksamheten från störningar vid övergång till annan systemleverantör.

Sedan slutet av 2023 har Malmö stad tillsammans med cirka 150 kommuner aktivt bidragit med gemensamma resurser för att tillsammans med SKR, Inera och Adda genomföra ett långsiktigt arbete i syfte att modernisera socialtjänstens verksamhetssystem. Nämnden samarbetar med hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden för att nå målbilden om ett modernt digitalt stöd. Projektet kring verksamhetssystem för socialtjänst är inte en del av SKR Handslaget, men arbetet samordnas för att skapa gemensam nytta och tydlighet. Malmös socialnämnder siktar gemensamt mot en upphandling under 2025 - 2026.

Sedan 2022 driver nämnden tillsammans med hälsa-, vård och omsorgsnämnden ett arbete med att ersätta existerande system för patientjournaler med ett mer ändamålsenligt utifrån produktivitet, effektivitet och kvalitet. Detta för att möta utmaningen med att den hälso- och sjukvård som ska bedrivas blir alltmer komplex samtidigt som kompetensförsörjningen är en utmaning, personalomsättningen är hög och behovet av kompetensutveckling hos befintlig legitimerad personal är högt. Samarbete sker med ett flertal större kommuner i landet samt genom SKR. Nuvarande huvudleverantörs system för patientjournaler är, trots stora omarbetningar, för närvarande långt ifrån att uppfylla nämndernas krav. Under 2024 kommer ett fördjupat arbete med krav- och omvärldsbevakning genomföras för att under andra halvåret ta beslut om inriktning och omfattning av upphandling under 2025 med efterföljande införande.

I takt med ökad digitalisering krävs kontinuerlig framförhållning och uppföljning av IT-säkerhet. Stora mängder känslig information av sekretesskaraktär hanteras varje dag inom nämndens verksamheter. Händelser i svenska kommuner har ökat medvetenheten för utsatthet gällande kapningar av system, stöld av information, utpressning och skadegörelse. Utmaningarna innebär att staden som helhet måste agera gemensamt i det övergripande säkerhetsarbetet. Tillsammans med hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och staden arbetar nämnden fördjupat med åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem. Arbetet förstärks av skarpa krav i lagstiftningen på staden som leverantör av samhällsviktiga och digitala tjänster inom vård och omsorg utifrån NIS-direktivet på EU och sverigenivå och i snar framtid betydligt striktare NIS II.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Gemensamma satsningar för ökad kvalitet

Funktionsstödsnämndens verksamheter har bedrivit ett omfattande omställningsarbete med utgångspunkt i genomlysningen av nämndens ekonomi och genomförda behovsbedömningar. Nämndens målgrupp har insatser genom hela livet med fysiska och psykiska förutsättningar som förändras med tiden. Detta kräver att stödinsatser, arbetssätt, kompetens och lokalutformning är följsamma och förändras i takt med individen. För att säkra att den enskilde får rätt stöd och för att säkerställa att de ekonomiska och personella resurserna används på bästa sätt, behövs det en systematisk bedömning av brukarnas behov. De arbetssätt som implementerats de senaste åren där resursfördelning, schemaläggning och bemanningsplanering utgår från de individuella behovsbedömningarna ska fortsätta. Avgörande är också att tilldelningsmodellen till nämnden skapar förutsättningar för att rätt resurser fortsätter att möta rätt behov i förvaltningen.

Funktionsstödsnämndens och förvaltningens fokus framåt är att utföra sitt uppdrag genom att ge rätt insats, på rätt sätt, i rätt tid och utifrån rätt resurser. Detta kräver ett genomgående arbete med att professionalisera såväl utförande av brukarnära arbete som att använda digitalisering som en möjlighet att förbättra verksamheten långsiktigt och hållbart. Att systematiskt förbättra möjligheterna att lyssna på Malmöbor, brukare, patienter och medarbetare ska leda till förbättrade processer och nätverk som skapar värde för de Malmöbor som behöver stöd och insatser från förvaltningen. Viktiga faktorer för att lyckas i det arbetet är att utgå från såväl brukarens som medarbetarens egen kraft, och att arbeta förebyggande och rättighetsbaserat med stort fokus på hälsa och en god arbetsmiljö.

En organisation som möter framtiden

I ett föränderligt samhälle är det av stor vikt att organisationen är rustad och utformad för att möta upp behoven hos Malmöbon. Att göra justeringar i organisationen efter hand motverkar större organisationsförändringar och skapar förutsättningar för att proaktivt möta framtiden. Det arbete som genomförts i förvaltningen de två senaste åren med omställning, behovsbedömningar och tätare uppföljningar har bidragit till att skapa en tydligare bild över förvaltningens arbete och vilka justeringar i organisationen som behöver göras framåt för att bättre möta upp kärnuppdraget. Delaktighet och engagemang från medarbetare och chefer är en självklarhet i arbetet och justeringar i förvaltningens organisation ska alltid ha som mål att leda till förbättring för medarbetare och brukare.

Under hösten 2023 genomfördes en organisationsutredning av funktionsstödsförvaltningens nattorganisation. Utredningen pekade på behovet av ett större mobilt natteam som hanterar korta insatser och larm då ett av nuvarande två team försvinner i och med hemtjänstens övergång till hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. Utredningen pekade också på ett behov av att se över verksamheternas nattarbetande personal då behovsbedömningarna indikerat att dagens bemanning inte motsvarade brukarnas faktiska behov. En projektgrupp har tillsatts för att föra en del av tankarna från utredningen vidare till verklighet. Ett större mobilt natteam som är redo att ta emot beställningar från hela förvaltningen är planerat att vara i drift i september 2024. Parallellt med inrättandet av teamet ska också verksamhetsavdelningar med nattarbetande personal se över sin fasta bemanning så att den bättre motsvarar brukarnas behov.

Det administrativa stödet i funktionsstödsförvaltningen har kartlagts och förslag på förändringar har bearbetats under 2023 och början av 2024. Strukturen för stödet i förvaltningen kommer att byggas upp för att erbjuda ett likvärdigt administrativt stöd till förvaltningens chefer. Fokus kommer att vara en stabil organisation som möter förvaltningens nuvarande och framtida behov av administrativt stöd men som också möter de krav som arbetet i staden för att skapa en robust inköpsorganisation kräver.

Detta inkluderar nya utbildningskrav för beställare och nytt system och nya processer kopplat till avtalshandlingar och direktupphandlingar. Förändringarna i förvaltningens administrativa stöd ska vara implementerade innan sommaren 2025.

Fortsätta utveckla samverkan med civilsamhället

Förvaltningen ska fortsätta stärka och utveckla samverkan med civilsamhället för att bidra till att Malmöbor med funktionsnedsättning i större utsträckning har tillgång till och är delaktiga i samhället. Under 2025 kommer förvaltningen att implementera de förvaltningsövergripande strukturerna som arbetas fram under 2024 för att säkerställa att Malmöbornas kunskap och erfarenhet tas tillvara och möjlighet till inflytande ges. Nya vägar och eventuellt fler vägar för delaktighet och inflytande i olika frågor och processer behöver implementeras och utvecklas. Arbetet med att följa upp överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (IOP) ska ske regelbundet. Arbetet sker tillsammans med föreningar och organisationer som nämnden beviljar organisationsstöd till och här kan även samverkan ske med andra förvaltningar för att kunna få större genomslag såsom grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Förstärkning behövs för att kunna utveckla samverkan enligt ovan.

Funktionsstödsnämnden har det kommunövergripande ansvaret för stöd till civilsamhälle och organisationer inom funktionsstöds- och äldreområdet sedan maj 2017. Nämnden fördelar ekonomiskt stöd till lokala organisationer som bedriver verksamhet som syftar till att bryta isolering och utanförskap, bidrar med samhällspåverkan, ökar delaktighet samt förebygger ohälsa. Under åren 2018-2021 beviljades 37-39 organisationer medel årligen. Inför 2022 ökade antalet organisationer till 46, en nivå som består 2024. Inför 2025 har 52 organisationer ansökt, vilket innebär en ytterligare ökning. Under 2022-2024 har den totala summan sökta bidrag ökat med 21 procent samtidigt som det stöd funktionsstödsnämnden beviljat organisationerna inte ökat under perioden. Detta innebär att organisationer som kontinuerligt beviljats stöd under 2022-2024 har fått en realsänkning av det ekonomiska stödet samtidigt som deras utgifter har ökat på grund av bland annat inflation och ökade kostnader i samhället. Detta är en utmaning på sikt som förvaltningen behöver arbeta med under 2025.

Tidiga, förebyggande och hälsofrämjande insatser

Utvecklingen av förvaltningens förebyggande arbete kommer fortsätta och behöver intensifieras, vilket går i linje med de förändringar som förväntas bland annat genom förslaget till ny socialtjänstlag.

Flera kvalitetshöjande aktiviteter och insatser är pågående inom arbetet med jämlik hälsa och nära vård, ett utvecklingsarbete som kommer fortsätta fram tills 2027. Arbetet sker både internt och i samverkan i staden och regionen med fokus på att möta personen där den är. Inom ramen för samverkan med regionens verksamheter är arbetet med så kallade kontaktvårdcentraler fortsatt högt prioriterat, vilket förväntas bidra till att fler brukare erbjuds hälsoundersökningar. Syftet med undersökningarna är att förebygga eller upptäcka somatiska symptom eller sjukdomar och främja jämlik tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster. Samtidigt som omställningen till nära vård är i full gång så har tilldelningen av statsbidrag för omställningen minskat och kommer troligen minska ytterligare inför 2025. Nämndens intention är att upprätthålla och intensifiera omställningsarbetet med fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser. Då ett antal tjänster fokuserade på omställningen i nuläget finansieras av statsbidraget kommer dessa tjänster framöver behöva finansieras av kommunbidrag.

Barn och unga med funktionsnedsättning och deras anhöriga lever generellt med högre belastning än andra vilket leder till stress och i värsta fall ökad ohälsa. En konsekvens kan bli att vårdnadshavarna inte längre kan ha sitt barn boende hemma och att barn som hade kunnat bo kvar hemma med rätt stödinsatser behöver flytta till ett barnboende enligt LSS. Avlastande insatser som möter familjernas behov har möjlighet att i vissa fall motverka att beslut om boende till barn och unga blir nödvändigt. De förebyggande insatserna bedöms därmed både vara till gagn för barnet och dess anhöriga och kostnadseffektiva. Förvaltningen samverkar med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, skolförvaltningarna, barn- och ungdomspsykiatrien och kommer arbeta för att förstärka samverkan ytterligare framåt.

Arbetet med att bygga ut kapacitet på korttidsboendena och utveckla mer flexibla korttidsverksamheter kommer att fördröjas under 2024 då en omstrukturering av verksamheten är nödvändig för att möta en ökad efterfrågan om LSS-boende till barn och unga. Utvecklingen av korttidsverksamheten fortsätter under 2025 för att skapa bättre möjlighet för familjer att förlägga sina beviljade dagar på ett sätt som bättre möter deras behov.

Verkställigheten av korttidsbeslut för barn på helgavställe, som bedrivs under hela året, har samtidigt varit mycket gynnsam för flera barn som tidigare gett uttryck för oro och uppvisat för verksamheten utmanande beteende inom andra former av korttidsverksamhet för barn. En satsning på helgkoloverksamheten ligger därför väl i linje med den satsning på psykisk hälsa som barnenheten påbörjat under 2024. Även behovet av sommarkollo har ökat. I nuläget är lokalerna för sommarkollo och helgavstället inte fullt ut anpassade för personer med rörelsenedsättning. Det är angeläget att sådana anpassningar genomförs så att alla barn med beslut om korttidsinsats kan få möjlighet att ta del av verksamheten.

Som ett led i att bryta utanförskap och öka delaktigheten för barn med kontaktperson och/eller ledsagarservice planeras även utökning av gemensamma aktiviteter för målgruppen. Aktiviteterna som avses planeras runt om i Malmö och skapar förutsättningar för att vidga de geografiska områden som barnen vanligtvis vistas i.

De fyra integrerade FACT-teamen (Flexible Assertive Community Treatment) som bedrivs tillsammans med Region Skåne erbjuder ett tvärprofessionellt stöd till vuxna personer med psykosjukdom. Teamen kan snabbt skala upp vård och stöd vid behov samtidigt som de arbetar långsiktigt och förebyggande. Arbetssättet skapar ökad trygghet för deltagarna och har lett till att antal dygn inom heltidsvården nästan halverats. Dessa arbetssätt bedöms vara väsentliga och ska fortsätta. De sociala stödinsatserna och flexibiliteten i insatserna leder dock till en ökad belastning och ökade kostnader för förvaltningen då fler insatser och stöd ges i hemmet. I samverkan med Region Skåne, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, grundskoleförvaltningen samt gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen planeras piloten FACT Ung. FACT Ung riktar sig till barn och unga, i åldrarna 12-18 samt deras familjer, där det finns en komplex problematik som kräver omfattande vård och stöd från flera aktörer. Delregionala medel är sökta för pilotverksamheten som är planerad att genomföras under 2024 och 2025.

Diabetes typ 2 är mer än dubbelt så vanligt bland personer med intellektuell funktionsnedsättning som hos befolkningen i övrigt. Utöver den försämrade livskvaliteten för individen kan diabetes typ 2 leda till andra sjukdomar och de samhällsliga kostnaderna är stora kopplat till komplikationer av diagnosen. Goda levnadsvanor genom livet är viktiga för att förebygga diabetes. Det förebyggande arbetet behöver vara en naturlig del i det dagliga arbetet och ingå i stödet till varje enskild person. För att uppnå detta behöver brukarnära medarbetare och legitimerad personal ha god kunskap kring vad goda levnadsvanor och diabetesförebyggande arbete innebär. Funktionsstödsnämnden ser behov av att anställa en diabetessjuksköterska i syfte att stärka kompetensen och stötta legitimerad personal och medarbetare. Hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen har rekryterat en sådan funktion med gott resultat. Inrättandet av en liknande tjänst i funktionsstödsförvaltningen skulle också medföra synergieffekter för samverkan inom hemsjukvården i Malmö. Fler insatser planeras kopplat till levnadsvanor och kost. Några exempel är att en studiecirkel om hälsa och goda levnadsvanor kommer att testas tillsammans med deltagarna i en daglig verksamhet under 2024, särskilt fokus läggs också på näringsrika måltider på Nobelgården där brukarna till följd av kognitiv sjukdom/demens i kombination med psykisk funktionsnedsättning ofta har nedsatt förmåga för fysiska aktiviteter. Dietistkompetensen är i nuläget inte anpassad till behovet i förvaltningen och behöver förstärkas.

Inom ramen för det främjande och förebyggande arbetet och i syfte att ge Malmöbor större möjlighet till att förbättra sina livsvillkor och återfå egenmakt bedriver nämnden verksamhet med personligt ombud. Personligt ombuds huvudsakliga uppgift är att tillsammans med uppdragsgivaren/klienten identifiera och formulera behov av vård, stöd, service, rehabilitering samt bistå klienten i kontakten med olika myndigheter. Efterfrågan om personligt ombud är stor vilket gör att väntetiden för insatsen blir allt längre. Detta tyder på ett behov av utökning av antalet personliga ombud framöver.

Under 2023 och 2024 har det samordnande arbetet kring personer som utmanar utförts av en tidsbegränsat utsedd projektledare. För att fortsätta arbetet framöver med att etablera varaktiga stödjande strukturer och arbetssätt för att förebygga beteende som utmanar verksamheten ses behov av en stadigvarande samordnartjänst. Arbetet ska bidra till att öka kompetens, minska personalomsättning, säkra en god arbetsmiljö, skapa effektivare processer och kvalitetssäkra stödet till brukarna.

Kvalitetssäkra kärnuppdraget

Förvaltningen arbetar aktivt med att säkerställa att det finns välkända strukturer i verksamheterna som kan fånga upp brister eller risk för brister samt modeller för hur lärdomar tas tillvara för att undvika återkommande brister. En modell för kvalitetsgranskning av verksamheten är framtagen. Modellen består av periodiserade och omfattande kvalitetsgenomlysningar på verksamhetsnivå, förvaltningsövergripande tematiska granskningar inom gemensamma utvecklingsområden, samt fokuserad granskning av specifik verksamhet på förekommen anledning. Hösten 2023 testades modellen i verksamheten och med start 2024 genomförs planerade kvalitetsgenomlysningar i förvaltningens verksamheter. Granskningsmodellen syftar till att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som gäller enligt lagar och andra föreskrifter inom socialtjänst, LSS samt hälso- och sjukvård, men också till att stötta och stärka verksamhetens eget utvecklingsarbete, för att på så sätt säkerställa en ändamålsenlig och kvalitativ insats närmast brukaren.

Ett helhetsperspektiv kring ekonomi, personal och kvalitet gynnar förutsättningarna för ändamålsenliga och kvalitativa insatser närmast brukaren. Utöver verksamhetsnära uppföljning så sker detta genom månatliga gemensamma avstämningsmöten med enhetschefer inom stabsavdelningarna där verksamhetens utveckling inom nämnda områden följs upp för att identifiera risk för brister, så kallade Röd Flagg, och för att tillsammans med verksamheten identifiera åtgärder som stöttar verksamheten på rätt sätt och i rätt tid för att förebygga brister. Kvalitetsgranskning är en sådan åtgärd, andra är chefsstöd eller riktad kompetensutveckling.

Arbetet med kvalitetsavvikelse är en del av det systematiska kvalitetsarbetet på samtliga nivåer. Kompetensen kring avvikelseprocessen samt systematiskt kvalitetsarbete behöver stärkas och en kompetenshöjande insats genomförs i chefsledet under 2024. I uppföljning och analys av rapporterade kvalitetsavvikelse framkommer verksamhetens utvecklingsbehov. En struktur med regelbundna avstämningar mellan enhet kvalitet, med ansvar för avvikelseprocessen, och centrum för forskning och lärande är etablerad. Analys av kvalitetsavvikelse och andra indikationer på kvalitetsbrister ger input till utformande av kompetensutveckling och lärande i förvaltningen.

Ökat tryck på handläggning

När såväl antalet ansökningar som komplexiteten i ärendena ökar påverkar detta förutom verkställigheten av ärendena även handläggningen av ärendena.

Inflödet av ansökningar och ärenden gällande barn och unga med funktionsnedsättning ökar. Det konstateras även en ökad komplexitet i ärendena och en sammansatt problematik som medför behov av samordning med andra delar av socialtjänsten som till exempel barn och familj, skola och barnhabiliteringen samt barn- och ungdomspsykiatri inom Region Skåne. En anledning till att antalet ansökningar om personlig assistans rörande barn och unga ökar är lagförändringarna som trädde i kraft i januari 2023.

Även för vuxna finns liknande utmaningar. Här finns det även behov av mer uppsökande arbete för att möjliggöra att handläggarna kommer in i ett tidigare skede och kan förhindra till exempel vräkning eller ökat psykiskt försämrat mående hos den enskilde. När det gäller ansökningar och ärenden inom ramen för SVU (samverkan vid utskrivning från sjukhus) konstateras att fler ärenden läggs över till funktionsstödsförvaltningen från de andra socialförvaltningarna, då brukarna i större omfattning har en psykisk ohälsa när de blir aktuella för kommunala insatser.

I enlighet med nya Socialtjänstlagen behöver biståndshandläggarnas uppsökande och förebyggande arbete förstärkas ytterligare vilket ställer högre krav på att myndigheten är rustad för detta. Arbetet med handläggning kan på sikt utvecklas med hjälp av digital automatisering genom till exempel e-tjänster, robotisering och AI men först efter att en grundlig risk- och konsekvensanalys har genomförts.

För att utvecklingen ska framskrida behöver säkerheten i stadens e-tjänsteplattform först säkerställas, där den nya upphandlingen som sker 2024 - 2025 spelar en viktig roll. Under 2024 införs säkra digitala möten vilket kommer effektivisera arbetet med myndighetsutövning.

Psykisk hälsa och suicidprevention

Statliga stimulansmedel har inom ramen för en handlingsplan kopplad till den nationella överenskommelsen om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention med tillhörande stimulansmedel varit avgörande för utvecklingen av socialpsykiatrins icke biståndsbedömda verksamheter för att möta upp Malmöbornas behov. Inför 2024 har en nationell översyn av strategier och statliga stimulansmedel med koppling till området genomförts, vilket har resulterat i att cirka två tredjedelar av tidigare stimulansmedel för psykisk hälsa och suicidprevention riktade till kommunerna utgått. De borttagna medlen har från statligt håll styrts om till delregionala medel märkta för utveckling av samverkan mellan kommunerna och regionerna. När det gäller de kommunala och delregionala medlen pågår också en dialog i delregion Malmö, som består av Malmö stad och Region Skåne, om att begränsa hur länge aktiviteter kan få ta del av stimulansmedlen. Syftet är att skapa förutsättningar för innovation och aktiviteter som möter behov som delregionen ännu inte svarat upp till. Detta ställer krav på att förvaltningarna och Region Skåne planerar för att lyfta in pågående och önskade aktiviteter i ordinarie budget.

Behovet av finansiering inom befintlig ram är särskilt utmanande då nämndens verksamheter som riktar sig till målgruppen med psykisk funktionsnedsättning i dagsläget finansieras i hög grad av stimulansmedel. Det handlar om insatser som utgör en betydande del av nämndens förebyggande och lättillgängliga stöd till målgruppen som effektivt motverkar behovet av inläggningar, minskar behovet av mer omfattande stöd framöver samt motverkar isolering och främjar återhämtning.

Implementering av FACT team har medfört en avsevärd effektivisering för Region Skåne när det gäller behovet av inläggningar och minskning av LPT, (Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård), samtidigt som behovet av stöd i vardagen från kommunal sida ökat. Kommunens del av FACT teamen såväl som det sammanhållna stödet som sker av NIP teamet (nyinsjuknade i psykoteamet) har de senaste åren finansierats av stimulansmedel. Därtill finansieras nämndens socialpsykiatriska team, delvis mötesplatser och sysselsättning samt återhämtningsskola och aktivitetskatalog av stimulansmedel. Vid en omstyrning av delregionala stimulansmedel till enbart nya aktiviteter beräknas behovet av finansiering inom budgetram uppgå till drygt tio miljoner kronor årligen.

Social dokumentation

Social dokumentation är ett verktyg för att främja likvärdigt stöd från medarbetare och målformuleringar i dokumentationen är ett stöd i arbetet med att stärka brukarens egna förmågor. Analys av resultatet från egenkontroll av social dokumentation visade på brister i koppling mellan ansökan, beslut om insats, verkställighet, genomförandeplan samt uppföljning av insats. En utredning av brukarens väg i förvaltningen kommer att genomföras och följas av en översyn av de systemtekniska möjligheterna för att främja förutsättningarna för en tydligare röd tråd i dokumentationen. Arbetet ska leda till kvalitetshöjning i den sociala dokumentationen och ökad samstämmighet mellan olika delar av dokumentationen från utredning till uppföljning. Detta kommer även innebära insatser för kompetensutveckling inom området.

Välfärdsutveckling genom digitalisering, innovationskultur och samarbete

Funktionsstödsnämndens målgrupper omfattar ett brett och komplext välfärdsområde där välfärdsutveckling genom digitalisering innebär stora möjligheter. Samtidigt är behovet av individ- och situationsanpassningar mycket stort vilket försvårar användning av många standardlösningar och minskar skalbarheten. Ett arbete kommer genomföras i förvaltningen för att identifiera vilka behov som finns kopplat till välfärdsteknik och vad som är mest prioriterat att införa. I detta kommer stöd tas av SKR:s kompetenscenter välfärdsteknik. Arbetet sker även tillsammans med stadens IT-organisation för att vidareutveckla mobila arbetssätt för brukarnära medarbetares alltmer mobila och digitala arbetsmiljö.

Utvecklingsarbetet i förvaltningen kommer präglas av innovationskultur och medarbetardriven utveckling som utgår från att tillsammans hitta förbättringspotential och nya arbetsformer och att inspireras, låna och samverka med andra kommuner och aktörer. Genom detta förväntas digitaliseringens möjligheter bättre kunna tas tillvara och digitala lösningar som utgår från brukarnas och medarbetarnas behov implementeras mer effektivt. För att genomföra detta behöver den digitala verksamhetsnära kompetensen förstärkas, både i verksamheterna för att möjliggöra medarbetardriven innovation och i form av ÖSA-funktioner (övergripande superanvändare) på avdelningsnivå som kan driva den digitala utvecklingen inom avdelningen, vara en länk mellan systemförvaltarna och verksamheten och som har god kunskap om de system verksamheten använder. Ett annat utvecklingsområde som förvaltningen fokuserar på är att säkerställa den digitala tillgängligheten.

Rätt kompetens och ökad professionalisering

För att säkra kärnuppdraget är kvalitet, patientsäkerhet, bemanning, kompetens och arbetsmiljö prioriterade områden. Precis som på nationell nivå står förvaltningen inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen de kommande åren, vilket gör detta till en angelägen strategisk fråga.

Kompetensutmaningen kan inte enbart lösas genom att rekrytera fler medarbetare utan ställer krav på förvaltningen att skapa förutsättningar för att behålla, utveckla och matcha befintliga medarbetare. Behovet av att rekrytera minskar om fler medarbetare arbetar heltid och förlänger arbetslivet. För att detta ska vara möjligt och för att skapa ett hållbart arbetsliv arbetar förvaltningen systematiskt med arbetsmiljöfrågor där friskfaktorer och ett riskorienterat arbetssätt utgör en viktig del. Ett aktivt arbete med friskfaktorerna främjar hälsa och kan bidra till att attrahera nya medarbetare, behålla befintliga medarbetare och att utveckla verksamheten. Även förvaltningens arbete med mänskliga rättigheter är av vikt för att skapa en god och inkluderande arbetsmiljö. En organisation med ett uttalat fokus på rättighetsfrågor, både avseende brukararbete och arbetsmiljö, är av vikt både för att kunna attrahera ny personal och bibehålla befintlig personal.

För att möta kompetensutmaningarna behöver förvaltningen tänka nytt och annorlunda kring möjligheten att attrahera kandidater med andra färdigheter än de som vanligen efterfrågas. Det är också angeläget att rusta och kompetensutveckla befintliga medarbetare internt. Utöver generell kompetensutveckling inom grundläggande områden, som kommer att tillgodoses via Yrkesresan, finns behov av riktade spetsutbildningar inom specifika områden. Utvecklingen av medarbetar- och chefsintroduktionen är av stor betydelse för att skapa rätt förutsättningar från start, en god uppdragsförståelse och bidra till ökad kvalitet i stödet till Malmöbon. Förvaltningens arbete med intern kompetensutveckling samt möjligheten till intern rörlighet och interna karriärvägar förväntas bidra till en minskad personalomsättning.

För att ta vara på medarbetarnas erfarenheter och på så utveckla verksamheten samt bli bättre på att attrahera och behålla bra medarbetare är det även viktigt att arbeta med resultatet av medarbetarenkäten. Det är också viktigt med kontinuerliga medarbetarsamtal, 1:1 samtal och exitsamtal på samtliga nivåer.

Hälso- och sjukvårdsenheten har en längre tid brottats med stora utmaningar avseende kompetensförsörjning med bristande kontinuitet i bemanningen som följd. I dialog med fackliga företrädare och medicinskt ansvariga lyfts kompetensutveckling i olika former som den enskilt tyngst vägande faktorn för att kunna behålla medarbetare och även attrahera nya. Inför 2025 kommer en strukturerad kompetensutvecklingsplan tas fram och implementeras med fokus på verksamhetens behov och med utgångspunkt i den legitimerade personalens förutsättningar. För att kunna behålla legitimerad personal och förstärka verksamhetsutvecklingen med en ökad patientsäkerhet som effekt är det också viktigt att se över antalet patienter och delegeringar per legitimerad alternativt antalet boenden som respektive legitimerad ansvarar för. En jämnare fördelning kan stärka teamarbetet och bidra till ökad kontinuitet för den enskilde. Som ett led i kompetensförsörjningen vill hälso-, och sjukvårdsenheten partsgemensamt undersöka förutsättningarna att under 2025 genomföra kompetenshöjande satsningar för legitimerad personal genom att prova på traineetjänster. Det förväntas även bidra till att vara en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsgivare.

För att skapa en tydligare koppling till ordinarie styr- och ledningsprocesser ska förvaltningen undersöka möjligheten att utveckla befintliga processer kopplat till kompetensförsörjning och gap-analyser så att de bättre fångar behoven av kompetens både i nutid och framåt.

Välfärdsutvecklingen förutsätter att förvaltningen använder resurserna effektivt, där bemanningsplanering och hållbara scheman utgör en viktig del. Genom att förvaltningen använder sig av befintliga strukturer för samverkan med arbetstagarorganisationerna kring arbetsmiljöfrågorna och även arbetar med dessa på arbetsplatsträffarna säkrar organisationen upp arbetsmiljöperspektivet kring schema och bemanningsfrågorna. Digitala lösningar och välfärdsteknik kan avlasta för medarbetarna och bidra till en effektivare verksamhet, högre kvalitet och på sikt även minska rekryteringsbehovet. Det ställer krav på förvaltningen att exempelvis identifiera om det finns arbetsuppgifter som kan utföras på annat sätt. För att kunna göra dessa förflyttningar är det även viktigt att utveckla och tillvarata medarbetarnas digitala kompetens. Samtidigt kräver omställningen till digitaliserade arbetsmetoder en kontinuerlig anpassning för både personal och brukare, vilket medför att digital kompetens behöver uppmärksammas mer vid framtida kompetensutveckling och rekrytering.

Förvaltningen kommer fortsätta att utveckla arbetet med lärande arbetsplatser under 2025. Som stöd i arbetet med att möta verksamhetens behov av kompetensutveckling ska modeller för lärande arbetsplatser utvecklas. Lärande arbetsplatser bygger på ett systematiskt arbete där en central samordning av kompetensutveckling i kombination med funktioner i verksamheten fungerar som stöd för det arbetsplatsnära lärandet. Detta förväntas bidra till en generell professionalisering då dialogerna kan appliceras på direkta situationer och utmaningar i den nära vardagen och närmst brukarna. Som en del i arbetet mot en ökad professionalisering och att arbeta mer strukturerat med lärande, metoder och arbetssätt behöver den vetenskapliga förankringen och den evidensbaserade praktiken stärkas och utvecklas. Den kommande socialtjänstlagen ställer tydliga krav på detta och förvaltningen behöver rusta för det. Metoder som har använts i förvaltningen tidigare, såsom FoU-trainee där medarbetare ges möjlighet att under handledning av FoU-koordinator och ”litteraturverkstäder”, genomföra utvecklingsarbete med vetenskaplig förankring utgör exempel på sådana arbetssätt. För att skapa förutsättningarna för denna typ av utveckling behöver strukturer för detta byggas upp, dialog med verksamheterna kring deras behov ske och resurser tillsättas, både i form av kompetensstöd och i form av utrymme för de medarbetare som ska involveras i utvecklingsinsatserna.

Som ett led i detta arbete fattades under 2023 beslut om att införa Yrkesresan, som är en nationell kompetenshöjande satsning inom funktionshinderområdet, i nämndens verksamheter. Satsningen är ett samarbete mellan SKR, Socialstyrelsen och Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS). Yrkesresan planeras för merparten av förvaltningens brukarnära medarbetare och sektionschefer, totalt cirka 2500 personer. Med införandet av Yrkesresan säkerställs förutsättningarna för en strukturerad introduktion och kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetare och chefer i brukarnära arbete. Utifrån insatsens omfattning kommer implementeringen av Yrkesresan att ske successivt under mandatperioden och kommer medföra en stor kostnad för förvaltningen.

Förvaltningen går över till stadens nya lärplattform MalmöLär i början av 2025. Detta möjliggör att följa vilka kompetenshöjande insatser varje medarbetare tagit del av och skapar en stabil grund för hur kompetensutvecklande insatser kan planeras och genomföras på en övergripande nivå. Det skapar också bättre möjligheter för chefer att planera kompetensutvecklingsinsatser i verksamheten.

Utveckling av verksamhetsområden

LSS-boende vuxna

Antalet vuxna i LSS-boende i kommunal regi har varit konstant de senaste åren. Detta beror dels på förändringar mellan personkretstillhörigheterna där antalet personer tillhörande personkrets 3 inom LSS minskat medan antalet tillhörande personkrets 1 har ökat, dels på att fler personer med ett begränsat behov av stöd erbjuds andra insatser. Ett exempel är boendestöd enligt socialtjänstlagen som alternativ till LSS-boende för personer med lindrig utvecklingsstörning och/eller autismspektrumtillstånd, som är en resurseffektiv verksamhet jämfört med LSS-boende och är även positivt för individens självständighet.

De behovsbedömningar som genomfördes inom LSS-boendena 2023 står till grund för den nya resursfördelningsmodell som använts för tilldelning av resurser i budget 2024 inom insatsen. Behovsbedömningarna tillgodoser faktaunderlag till stödbehovet, möjliggör jämförelser över tid och tillförsäkrar att rätt insats, i rätt tid och på rätt sätt ges till den enskilde. I de verksamheter där det i samband med behovsbedömningar konstaterades en diskrepans mellan det bemanningsbehov som bedömts och den faktiska bemanningen inleddes ett omfattande omställningsarbete redan 2023, ett arbete som fortsätter under 2024.

Som ett led i det fortsatta utvecklingsarbetet sker samtidigt ett kontinuerligt arbete med de utmaningar som uppstår i samband med tillämpningen av resursfördelningsmodellen såsom sammansättning av brukare, heltid som norm och samarbetet med daglig verksamhet. Överlag ska allt utvecklingsarbete genomsyras av en balans mellan effektivitet och en fortsatt fokus på en god arbetsmiljö för medarbetarna och bibehållen kvalitet för brukarna.

LSS-boende barn

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att, i samarbete med andra förvaltningar i staden, utveckla förebyggande insatser till barn och unga för att så långt det är möjligt undvika behovet av boende. Det krävs samtidigt en noggrann uppföljning av behovet av platser i LSS-boende för barn och unga och möjlighet att ta fram tillförlitliga prognoser gällande utvecklingen framöver.

Fler nya beslut om LSS-boende för barn och unga som tagits eller förväntas beviljas under våren 2024 utgör en osäkerhetsfaktor gällande prognosen och behovet framöver. Ett nytt barnboende som skulle startat sommaren 2024 är samtidigt försenat och planeras starta först sommaren 2025. För att möta ökningen av antalet barn kommer därför ett befintligt korttidsboende omvandlas till ett barnboende med två platser. Externa placeringar tillsammans med tillfälliga lösningar på andra kommunala korttidsvistelser bidrar till att lösa situationen tillfälligt.

Prognosen för 2025 är 20 barn och unga i LSS-boende i snitt per månad men det är en osäker prognos. Det försenade boendet planeras starta sommaren 2025. Det är i dagsläget svårt att bedöma vilka förändringar som kommer att ske gällande efterfrågan om LSS-boende till barn och unga men skulle situationen då tillåta finns möjlighet att använda detta som boende för vuxna istället. En utmaning framöver för förvaltningen är att hitta lämpliga boendeplatser för de ungdomar som på grund av sin ålder behöver flytta ifrån barnboende till ett boende för vuxna.

Genomförandet av behovsbedömningar även inom LSS-boenden för barn och unga skapar ett bättre underlag för analysen av den utveckling som sker gällande kostnaden per brukare och kommer vara klart under året.

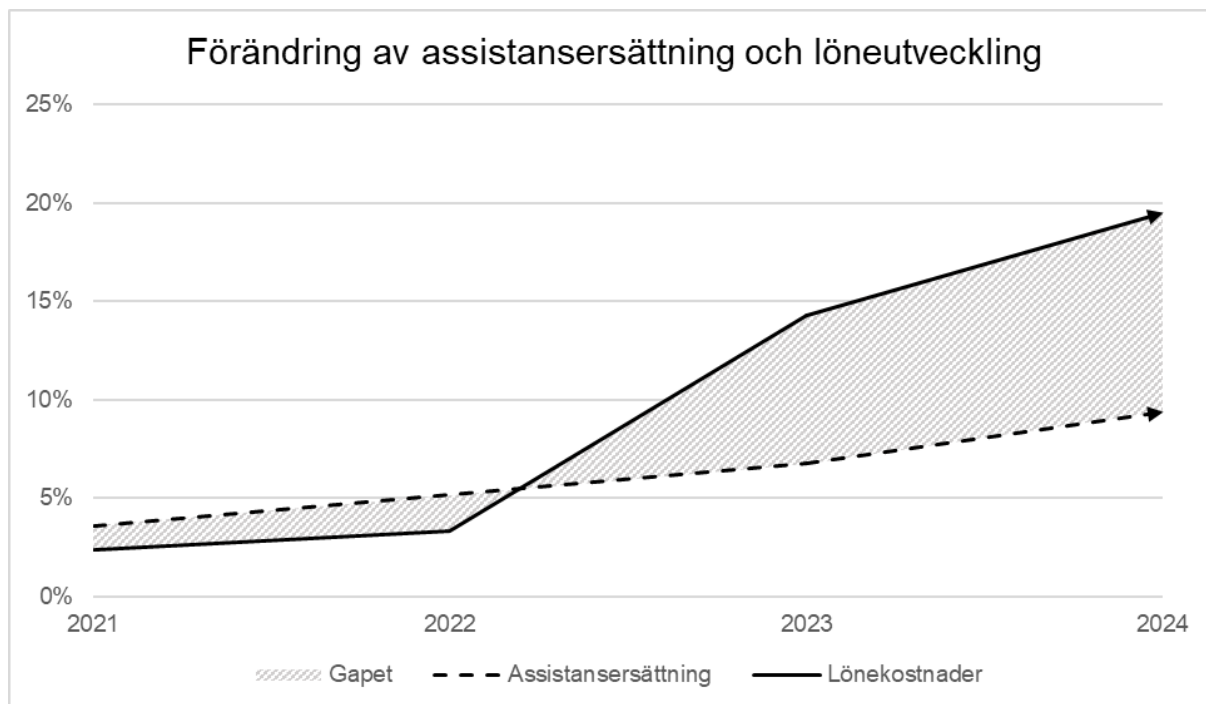
Personlig assistans

Volymutvecklingen framöver när det gäller personlig assistans samt dess påverkan på nämndens ekonomi är svårbedömliga. Utvecklingen påverkas av lagändringarnas konsekvenser men på längre sikt även av hela assistansens föreslagna övergång till statligt ansvar. Ett utökat inflöde av ansökningar om personlig assistans LSS under våren 2024 indikerar dock att trenden med minskade volymer inom insatsen kan brytas i den närmaste framtiden. En trend med ett ökat antal timmar per person snarare än ett ökat antal personer med insatsen prognostiseras i dagsläget.

Inom personlig assistans med statlig assistansersättning konstateras en ökning av antalet ärenden med kommunal utförare över tid samtidigt som volymerna minskat i sin helhet mellan 2021 och 2023 för att återigen öka 2024. Behovet av akut uppstart av ärenden då övertagande från privata utförare ofta sker med kort varsel är en utmaning för förvaltningens utförarverksamhet. Även omställning av verksamheten i samband med avslutade ärenden fortsätter utmana utförarenheten då assistansersättningen upphör och kvarstående personalkostnader måste finansieras inom budgetram under övergångsperioden.

Nivån på assistansersättningen är samtidigt den största utmaningen och har en kontinuerlig negativ påverkan på utförarenhetens ekonomi. Diskrepansen mellan den årliga löneutvecklingen för personliga assistenter och uppräkningsen av assistansersättningen från Försäkringskassan har lett till en ständig försämring av ekonomiska förutsättningar för den kommunala verksamheten. Utmaningen är inte unik för Malmö. Göteborg stad, till exempel, anslagsfinansierar sin utförarverksamhet motsvarande ett påslag om 12 procent av schablonersättningen per timme. Problematiken med schablonbeloppets låga nivå uppmärksammas kontinuerligt även på nationell nivå av bland annat SKR. Även huvudmannaskapsutredningen konstaterar att kommunerna har merkostnader för att utföra personlig assistans i förhållande till schablonersättningen.

Diagrammet Förändring av assistansersättning och löneutveckling illustrerar skillnaden mellan utvecklingen av assistansersättningen och löneutvecklingen för personliga assistenter i funktionsstödsförvaltningen.

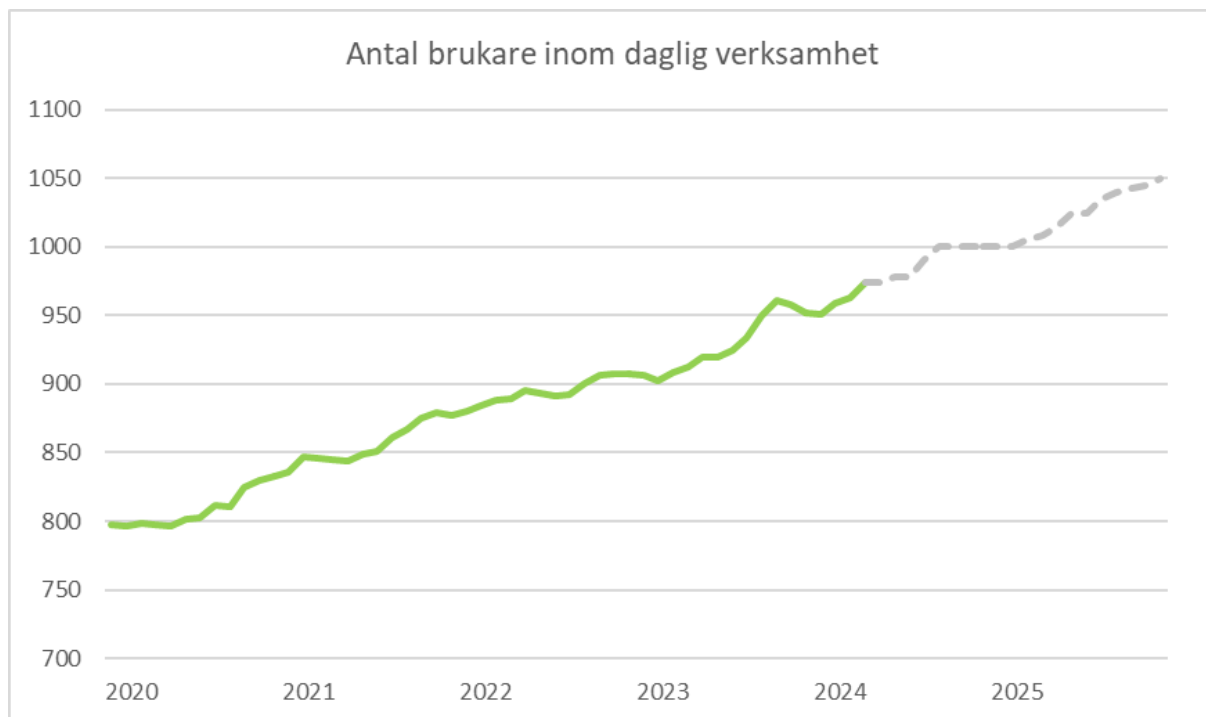
Räkneexemplet som står till grund för diagrammet har som utgångspunkt att år 2020 var det jämvikt mellan assistansersättningen och löneutvecklingen, vilket innebär att tidigare ackumulerad effekt av skillnaden inte är inräknad. År 2021 och 2022 ökade assistansersättningen mer än löneutvecklingen och därför minskade gapet dessa år. Mellan 2020 och 2023 ökade assistansersättningen med 6,7 procent eller 20 kronor per timme och lönerna med 14,3 procent eller 43 kronor per timme, vilket innebär att för varje timme som utfördes 2023 ökade gapet med 23 kronor.

För att möta de ekonomiska utmaningarna pågår det ett kontinuerligt effektiviseringsarbete inom den utförande enheten för personlig assistans. Ett personlig assistans team startar upp under 2024 med fokus på maximal effektivitet både internt och i samverkan med andra verksamheter. Mobilt stöd med hjälp av säkra mobiltelefoner för bland annat dokumentation kommer att införas under 2024. Införandet av digitala lås, som kräver samverkan med fastighetsägare, planeras också på sikt.

Daglig verksamhet

Antalet personer med verkställt beslut om daglig verksamhet LSS har ökat kraftigt de senaste åren i Malmö och trenden bedöms fortsätta framöver. Det är en trend som konstateras även på riksnivå. I Lägesrapport 2024 för insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning konstaterar Socialstyrelsen att daglig verksamhet är den insats som ökar mest av alla insatser enligt LSS.

Den bedömda volymutvecklingen inom Malmös kommunala dagliga verksamhet under perioden 2020–2025 presenteras i diagrammet Antal brukare inom daglig verksamhet.

Antalet brukare i kommunal daglig verksamhet beräknas bli 1 024 i snitt per månad under 2025 vilket innebär en ökning med 216 personer jämfört med 2020 och med 44 personer jämfört med prognosen för 2024. Ytterligare cirka 18 personer bedöms få sin dagliga verksamhet utförd i extern regi 2025. Det handlar om personer med ett externt LSS-boende som får även den dagliga verksamheten utförd i extern regi.

Volymutvecklingen inom daglig verksamhet de senaste åren har lett till en kraftig utbyggnad. Antalet dagliga verksamheter ökade från 52 till 79 mellan 2019 och 2023.

De senaste åren har volymutvecklingen inom daglig verksamhet bedömts särskilt hög bland brukare över 30 år utan tidigare insatser. Samtidigt har en ny trend konstaterats, där allt fler personer som får daglig verksamhet kommer från ordinarie skolformer i stället för anpassad grund- och gymnasieskola. Detta innebär yngre deltagare i daglig verksamhet då det handlar om personer med tidigare avslutad skolgång vilket ställer helt andra krav på organisationen gällande utformning av verksamheter, intressen, erfarenheter, sammansättning och kunskap om LSS. På sikt innebär förändringen även fler antal år med insatsen för deltagare inom daglig verksamhet. Förvaltningen arbetar för ett utökad samarbete med samtliga skolformer för att möta efterfrågan.

Utmaningen att verkställa beslut i den omfattning som efterfrågas bedöms kvarstå framöver men kommer att i första hand på kort sikt mötas genom en optimering av befintliga lokaler, insatsplanering och bemanningsplanering för ett bättre överensstämmande med deltagarnas behov i stället för en utökad utbyggnad. Den analys och de omställningar på alla nivåer, från den enskildes behov och önskemål om aktivitet till hur verksamheter drivs och organiseras som genomförts inom ramen för utvecklingsarbetet DV 2030 har lett till ett förändrat arbetssätt med fokus på en ökad effektivitet. Som exempel på förändringar kan nämnas en bättre sammansättning av brukare och ett jämnare beläggningsschema efter

genomgång av alla brukaraktiviteter och daglig verksamhets uppdrag, framtagandet av ny rutin för brukares personliga assistenter i daglig verksamhet och avvecklandet av delad plats med undantag för brukare som är på väg mot enskild plats. Utvecklingsarbetet tillsammans med införandet av en resursfördelningsmodell som skapat en större flexibilitet och likvärdighet i fördelningen av ekonomiska resurser har genererat större möjligheter att möta efterfrågan med fler platser i befintliga lokaler och verksamheter.

Planerad omställning för att möta ökade volymer bedöms inte ha en negativ påverkan på vistelsetiden i daglig verksamhet. Ett omfattande arbete har genomförts för att tillförsäkra att deltagare får den önskade vistelsetiden i daglig verksamhet. Detta har lett till att vistelsetiden i daglig verksamhet har stabiliserats och går sakta uppåt 2024 vilket också har resulterat i att tidigare missnöjdhet med tillgången till önskat antal timmar bland deltagarna nästan upphört, men följs noggrant upp.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden och få anställning, bland annat genom ett fördjupat samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Förvaltningarna har upprättat ett samverkansavtal som möjliggör att funktionsstödsförvaltningens målgrupp tas in i arbetsmarknads- och socialförvaltningens processer. Den jobbstrategiska satsningen med tillhörande jobbpaktsmedel är ett välkommet tillskott av ekonomiska resurser för att, där det är möjligt, främja inriktningen mot anställning i stället för daglig verksamhet för målgruppen. Genom att möjliggöra en förflyttning från daglig verksamhet till lönearbete i form av AMS-anställningar och även stegförflyttningar inom daglig verksamhet, exempelvis genom att gå från gruppverksamhet till enskild plats, frigörs platser för att bättre möta efterfrågan och minska väntetiden från beslut till verkställighet.

Avlösning, ledsagning och kontaktperson

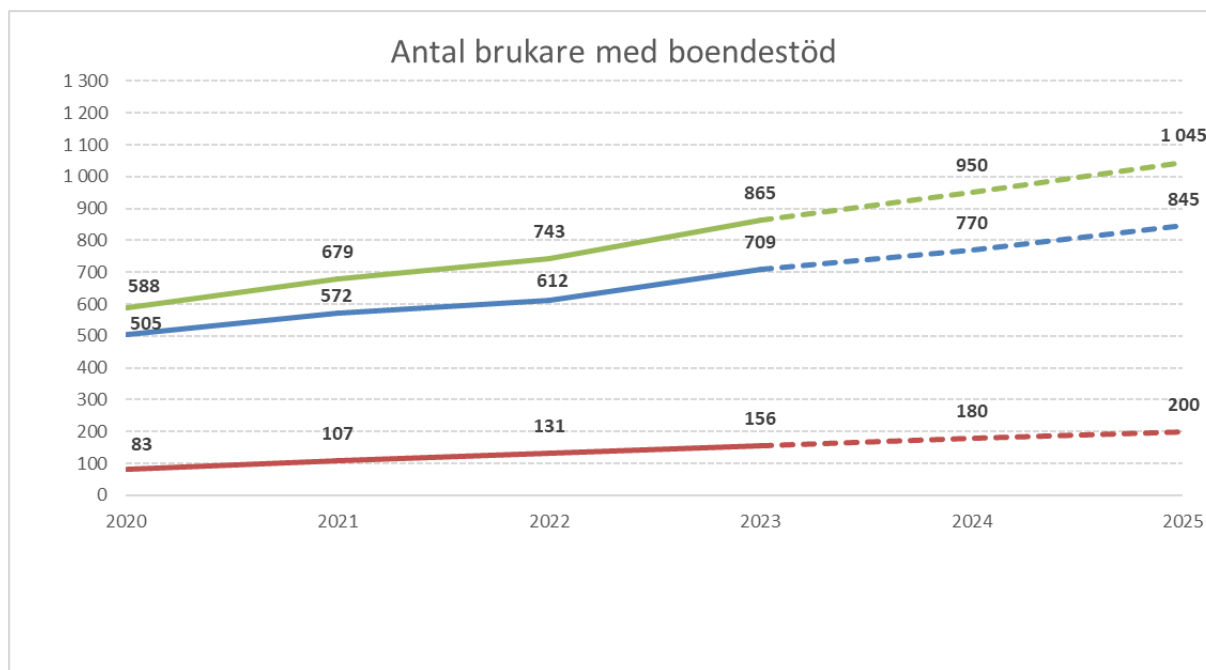
Avlösning, ledsagning och kontaktperson är insatser som på ett kostnadseffektivt sätt erbjuder stöd till barn och vuxna såväl som till deras föräldrar och anhöriga och förebygger behovet av mer omfattande och kostsamma insatser på sikt.

Ett riktat arbete med kvalitetsuppföljningar av verksamheten för barn och unga som har avlösning, ledsagning och/eller kontaktperson påbörjades 2023 och materialet utvecklades och testades på ett antal ärenden. Framöver planeras implementering i större omfattning för att nå fler barn och unga. Målgruppen omfattar över 300 barn med dessa insatser, vilket gör arbetet omfattande och resurskrävande. Målsättning med uppföljningarna är att säkerställa kvaliteten på den insats som barnet beviljats och att det ger önskad kompensatorisk effekt för att uppnå goda levnadsvillkor. Effekten planeras mätas genom den kvalitativa data som inhämtas i samband med uppföljningarna. Vidare kommer en brukarenkät utformas och sändas till berörda för mätning av brukarnöjdheten.

Som ett led i att bryta utanförskap och öka delaktigheten för barn med ledsagning och/eller kontaktperson planeras även satsningar som ökar utbudet av gemensamma aktiviteter för målgruppen. Aktiviteterna planeras utifrån de intresseområden som framkommer i dialog mellan brukare och personal och sker i dialog och samarbete med berörda förvaltningar. Gemensamma aktiviteter avser både att ge barn och unga goda uppväxtvillkor samt stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten. Detta genom att skapa relationer och kontaktytor som kan höja livskvaliteten och minska risken för utanförskap.

Boendestöd

Antalet brukare som har insatsen boendestöd inom socialpsykiatri ökade från 505 till 709 i snitt per månad mellan 2020 och 2023 medan antalet personer med boendestöd som alternativ till LSS-boende för personer med lindrig utvecklingsstörning och/eller autismspektrumtillstånd ökade från 83 till 156 under samma period. Totalt registrerades en volymökning inom boendestöd från 588 till 865 personer eller med 47 procent mellan 2020 och 2023. Som diagrammet nedan visar är prognosen att volymerna fortsätter öka framöver.

De tre senaste åren har även komplexiteten av ärendena förändrats. Cirka 20 procent av de nuvarande aktuella ärendena har en komplex problematik och mer omfattande behov, vilket bland annat kräver längre besök och mer kringtid för att koordinera och stötta brukaren att få ihop vardagen. Exempel på ärenden som kräver mycket kringtid och samordning med andra aktörer är barnfamiljer, personer som är suicidala samt personer med samsjuklighet. Med utgångspunkt från främjande och förebyggande arbete planerar boendestödet utveckla ett särskilt arbetssätt för att bättre möta brukare som är föräldrar och har en komplex och belastande vardag och boendesituation. Förhoppningen är att ett familjeorienterat boendestöd i förlängningen även bidrar till goda uppväxtvillkor för barnen.

Det har även identifierats att hembesök i socialt utsatta områden i flera ärenden leder till behov av dubbelbemanning och att boendestödet behöver utföras med särskild hänsyn till risksituationer. Detta är en trend som påverkas av samhällsutvecklingen i stort men som på sikt kan medföra ett ökat behov av resurser, ökad kompetens hos boendepedagoger, ökat behov av samverkan med säkerhetssamordnare på stadskontoret, socialtjänst och polis.

En mätning av utförd tid inom boendestödet genomfördes i början av 2024 och följs upp med en ny mätning i juni. Myndighetsfunktionen har tillsammans med verksamheten genomfört en riktad uppföljning av boendestödet under våren 2024, vilket gett underlag för att identifiera hur verksamheten behöver utvecklas för att på ett bättre sätt möta brukarnas behov av stöd.

Det genomförda och det planerade arbetet för att uppnå en maximal effektivitet bedöms dock inte kunna finansiera den kraftiga volymökningen inom insatsen över tid.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten

Inom hälso- och sjukvårdsverksamheten fokuserar arbetet framåt på att bygga upp en adekvat bemanning av legitimerad personal som har rätt kompetens och förutsättningar och där en rätt dimensionerad styrka av sjuksköterskor dygnet runt tillgodoser patientsäkerheten.

Sedan juli 2021 är en del i den kommunala primärvårdens grunduppdrag att tillhandahålla förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov som patientens individuella behov och förutsättningar. I linje med detta fokuserar hälso- och sjukvårdsenheten på att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet bland annat genom hälsoråd, där den förväntade effekten på sikt är att den legitimerade personalen ska sprida kunskap och förhållningssätt kopplat till hälsa till patient- och brukarnära medarbetare. Ett annat exempel är att implementera fysisk aktivitet på recept (FaR). I båda dessa aktiviteter är samarbetet med Region Skåne viktigt och behöver kontinuerligt underhållas och utvecklas. En annan central satsning är att utveckla kompetensen inom diabetes som lyftes i avsnittet kring tidiga, förebyggande och hälsofrämjande insatser.

För att främja tillgängligheten för den enskilde utifrån hens förutsättningar undersöks möjligheten för digitala besök med koppling till hälso- och sjukvårdsåtgärder vilket kan främja tryggheten för patienten och medföra effektivare resursanvändning för legitimerad personal. Det finns stor potential i säkra digitala besök både i förvaltningens interna hälso- och sjukvårdsåtgärder och i de insatser och kontakter som sker med samverkanspartners inom Region Skåne.

För att skapa en mer proaktiv styrning och ledning har ett utvecklingsarbete påbörjats för att skapa bättre förutsättningar för att kunna följa upp verksamheten. Att tydligare kunna följa vad de legitimerade medarbetarna lägger sin arbetstid på, både direkt patienttid och indirekt tid, är en del i detta. Under 2023 gjordes en sådan mätning med hjälp av ett upphandlat verktyg. I mätningen registrerar varje medarbetare allt hen gör under två veckors tid, följt av en bearbetning av resultatet. Registreringar av KVÅ-koder (klassifikation av vårdåtgärder), där legitimerad personal anger vilken eller vilka behandlande åtgärder som vidtagits, är ett annat sätt att följa den direkta patienttiden.

KVÅ-koder registreras redan idag, men för att kunna använda dem som ett mer rättvisande underlag för verksamhetsutveckling planeras ett större utvecklingsarbete under 2025, där bland annat anpassningar i urvalet av koder kommer att göras. Detta arbete är även kopplat till pågående utveckling av upphandlat verktyg för behovsbedömning, där mätningarna på sikt kommer att bygga på KVÅ-koder. Kunskapshöjning kring innebörden av klassifikationen är angelägen för att rusta legitimerad personal och organisation dels inför det nya systemet för patientjournaler, dels för att på ett effektivt sätt kunna följa resursanvändandet i realtid.

Lokaler

Det pågående utvecklingsarbetet med att göra lokalanskaffningen och nyttjandet mer ändamålsenligt, strategiskt, effektivt och långsiktigt hållbart och samtidigt stärka samverkan med stadens lokalförvärdande förvaltningar fortsätter. I arbetet ingår bland annat förändringar i lokalorganisationen inom förvaltningen med utökade resurser och mandat, samt en mer långsiktig, strategisk och i staden tydligare förankrad anskaffningsprocess.

Förändrad lokalorganisation och underhållsplanering

Arbetet med att effektivisera och likrikta lokalhanteringen i förvaltningen genomförs enligt planering och underlättas av att lokalenheten har nu ett större budget- och utföransvar.

Den utökade lokalorganisationen har möjliggjort för en underhållsinventering av lokalbeståndet där skicket på samtliga lokaler som förvaltningen nyttjar årligen graderats. Den höga beläggningsgraden i förvaltningens LSS-boenden försvårar dock underhåll av lägenheter eftersom tillgången till utrymningslägenheter är begränsad. Lokalorganisationen genomför också en löpande mätning av kostnadslag för att tydliggöra var inom lokalbeståndet de största utmaningarna finns och bättre kunna möta behovet.

Utbyggnadsbehov och effektivt lokalnyttjande

Till följd av att antalet brukare tillhörande personkrets 1 ökar, växer även behovet av gruppboendestäder till denna målgrupp, medan behovet av LSS-boenden till målgruppen personkrets 3, som i stor omfattning består av serviceboenden, minskar.

De behovsbedömningar som förvaltningen genomfört visar att nya brukare inom boende enligt LSS, inflyttade under de senaste två åren, generellt sett har större stödbehov än befintliga brukare. En liknande utvecklingen beskrivs även inom andra insatser. Utifrån dessa behovsförändringar, där en allt större andel av målgruppen tillhör personkrets 1 och har autismspektrumdiagnoser, ser nämnden även ett ökat behov av gruppboenden i stimulerande miljöer med begränsade bullernivåer och visuellt påfrestande omgivningar.

Utvecklingen innebär att nämndens LSS-boendebestand behöver förändras, gruppboendestäder behöver tillföras medan serviceboenden behöver få nya målgrupper samtidigt som beståndet behöver fortsätta anpassas efter målgruppens förändrade behov. Att åstadkomma denna omställning i god takt och inom de finansiella ramarna bedöms bli en av nämndens stora utmaningar de kommande åren. Gällande behovet av LSS-utbyggnad framöver påverkas denna snarare av brukarnas förändrade behov än av den totala volymutvecklingen. Eftersom den maximala kapaciteten i nämndens gruppboendestäder är nådd innebär varje extra brukare med behov av gruppboendestäder ett behov av utökat bestånd.

Ett framgångsrikt samarbete mellan förvaltningar i Malmö stad har mynnat ut i att en typ-boendestad tagits fram, vilket möjliggör en anpassning av framtida boenden till olika miljöer. Samarbetet mellan stadsbyggnadskontoret, fastighets- och gatukontoret och serviceförvaltningen har lett fram till anskaffning av ett antal tomter som kommer att projekteras parallellt till nya LSS-boenden. LSS-boendena kommer dock att kunna börja färdigställas först under 2027. Detta innebär att behovet av nya LSS-boenden kommer under 2025 och 2026 att mötas av köp av externa platser.

I nuläget flyttar ett mycket litet antal brukare från stadens LSS-boenden till ordinära boenden. I de flesta fall beror detta på fortsatt behov av stöd och service men vissa bor kvar till följd av höga kostnader och låg tillgänglighet på den öppna bostadsmarknaden. Situationen skapar inlåsningseffekter som begränsar den enskildes självständighet och möjlighet att leva som andra men ger också upphov till ineffektivt resurs- och lokalnyttjande. För att möjliggöra en mobilitet för den enskilde, oavsett om det innebär intern- eller externflyttar, krävs ett långsiktigt, systematiskt och strategiskt arbete med brukarnas behov och preferenser i fokus. Förvaltningen har påbörjat analysen av hur stort behovet och efterfrågan är av förändrade boendeformer och hur en organisation som möjliggör detta kan se ut.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2025? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Det omfattande utvecklingsarbete som förvaltningen genomför för att motverka den kostnadsstegring som skett de senaste åren fortsätter med full kraft under 2024. Resultatet av den genomlysning av nämndens ekonomi som genomfördes under hösten 2022 och våren 2023 har varit en viktig faktor för att kunna fastställa riktningen på det fortsatta arbetet. I enlighet med genomlysningens rekommendationer har tydliga och transparenta resursfördelningsmodeller som utgår från specifika behov hos Malmöbon som får insatser i olika delar av förvaltningens verksamheter tagits fram. Adekvata resursfördelningsmodeller tillsammans med relevanta nyckeltal förväntas leda till en effektiv verksamhetsstyrning som innebär kontroll över resurserna och minskar risken att tilldelad ram överträds.

I Plan för ekonomi i balans under 2023 och 2024 som nämnden antog i oktober 2023 var bedömningen att den pågående omställningen skulle leda till en successiv anpassning och kostnadsminskning från hösten 2023, under hela 2024 och med en uppnådd helårseffekt inför 2025. Våren 2024 har den ekonomiska effekteten av omställningsarbetet blivit påtaglig och utvecklingsarbetet fortskrider enligt planering med att rätt resurs finns på rätt plats i verksamheten. Detta behöver kontinuerligt följas upp, analyseras och resultatet presenteras.

Omställningsarbetet kommer fortsätta med fullt fokus på att maximera den ekonomiska effekten av det pågående utvecklingsarbetet samtidigt som hänsyn till kompetensförsörjning, kompetensutveckling, arbetsmiljö och kvalitet och patientsäkerhet präglar alla förändringar. Att förflyttningar i omställningsarbetet sker i planerad takt är avgörande för att den ekonomiska helårseffekten av förvaltningens utvecklingsarbete ska uppnås inom framtagna tidsram. Detta innebär att omställningstakten är en påtaglig osäkerhetsfaktor för den ekonomiska utvecklingen framöver, särskilt när det gäller LSS-boenden för vuxna.

Förflyttningen i förhållande till uppsatta ekonomiska mål följs upp noggrant månadsvis under 2024 och de åtgärder som krävs vidtas inom ramen för omställningen och med hänsyn till förvaltningens ansvar för medarbetarnas arbetsmiljö och Malmöbors rätt till insats, kontinuitet och kvalitet. En övergripande riskanalys genomfördes hösten 2023 och följdes upp våren 2024. I riskanalysrapporten konstateras att den plan som lades inför 2024 följs och de ekonomiska effekterna och utfallen ligger i linje med prognos. Samtidigt pekar rapporten på en osäkerhet som i första hand grundar sig på att stora delar av verksamheten är styrd utifrån medborgerliga rättigheter till stöd och insatser utifrån lagstiftning. Detta skapar en osäkerhet framåt kring volymer som kan komma att påverka det ekonomiska utfallet. Rapportens sammanfattande bedömning är att funktionsstödsförvaltningen ”aktivt jobbar för att leverera i enlighet med lagd plan, och att det finns ett stort gemensamt ansvar och fokus för att lyckas med denna nödvändiga omställning av verksamheten”.

Att säkerställa att brukarens behov möts med rätt insats, på rätt sätt, i rätt tid och utifrån rätt tilldelade resurser är nämndens största fokus framöver. För att uppnå uppsatta mål är det avgörande att modellen för tilldelning av resurser från kommunfullmäktige till funktionsstödsnämnden tillförsäkrar en finansiering som stämmer överens med den volymutveckling och de förändringar som sker inom nämndens målgrupper över tid, med fokus på omfattande insatser såsom LSS-boende, daglig verksamhet och boendestöd.

Inför budget 2025 vill funktionsstödsnämnden samtidigt framhålla att de åtgärder som genomförs inom ramen för det pågående utvecklingsarbetet inte bedöms i dagsläget svara mot nya identifierade utmaningar i form av såväl ökade volymer och förändrade behov inom målgruppen som förändringar omvärlden. Funktionsstödsnämnden bedömer att behovet av ökade ekonomiska resurser för att kunna möta identifierade utmaningar i nuläget överskrider den del som nämnden själv kan finansiera genom pågående effektiviseringsåtgärder.

Nedan beskrivs det behov av kommunbidrag inför 2025 som bedöms uppstå mot bakgrund av genomförd analys av nuläget såväl som prognostiserad utveckling framöver.

Kompetensutveckling

För att nämnden ska upprätthålla kompetensförsörjningen och vara en attraktiv arbetsgivare är det avgörande med satsningar på kompetensutveckling för såväl medarbetare som chefer de kommande åren. Att både icke legitimerad och legitimerad personal får rätt kompetensutveckling är även en viktig förutsättning för att brukarna ska få rätt stöd och service.

Kompetensutmaningen ställer krav på nämnden att skapa förutsättningar för att behålla, utveckla och professionalisera befintliga medarbetare, för att möta den enskildes behov inte enbart genom att öka personalstyrkan utan genom ett arbetssätt och metoder som säkerställer kvaliteten i brukarnära arbetet. Förvaltningens centrum för forskning och lärande (CFL) spelar en viktig roll i arbetet med att rusta och kompetensutveckla medarbetarna internt. Som en del i arbetet mot en ökad professionalisering arbetar CFL även för att den vetenskapliga förankringen och den evidensbaserade praktiken ska stärkas och utvecklas i flera delar av förvaltningen.

Förvaltningen kommer fortsätta att utveckla arbetet med lärande arbetsplatser under 2025. Som stöd i arbetet med att möta verksamhetens behov av kompetensutveckling ska modeller för lärande arbetsplatser utvecklas. Även arbetet med Yrkesresan fortsätter och intensifieras i nämndens verksamheter de kommande åren. Denna är en satsning som långsiktigt kommer att säkerställa förutsättningarna för en strukturerad introduktion och kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetare och chefer i brukarnära arbete.

Att tillgodose en bemanning med rätt kompetensnivå bidrar till kvalitet i brukararbetet samtidigt som det är mer ekonomiskt effektivt att kompetensutveckla befintlig personal än att utöka antalet medarbetare. För att genomföra planerat arbete och genom satsningar på kompetensutveckling säkerställa att den ökande utmaningen inom kompetensförsörjning möts på rätt sätt beräknar nämnden att extra budgetmedel om 15 mnkr behövs 2025. I beloppet ingår avgifter till SKR och Skånes Kommuner men framförallt vikariekostnader för möjliggörandet av ett brett införande av Yrkesresan samt medel till kompetensutveckling av andra professioner så som legitimerad personal.

Nya LSS-platser

För 2025 och 2026 planeras inga nya LSS-boende starta. LSS-boendet Bikupan med tidigare planerad start i juni 2024 är i nuläget osäkert.

Att fortsätta bygga nya gruppboende för nämndens målgrupp inom LSS-området är samtidigt fortsatt prioriterat de kommande åren. Tabellen (nästa sida) redovisar planerad utbyggnad samt medel som behövs avsättas för respektive år under perioden 2025 – 2027.

2025	Preliminärt startdatum	Kostnad 2025	Helår (mkr)
Externa platser vuxna	2025-01-01	17,6	28,1
LSS-platser barn	2025-01-01	12,8	12,8
Totalt 2025		30,4	40,9
2026	Preliminärt startdatum	Kostnad 2026	Helår (mkr)
Externa platser vuxna	2026-01-01	17,6	28,1
Totalt 2026		17,6	28,1
2027	Preliminärt startdatum	Kostnad 2027	Helår (mkr)
Käglinge 11:3	2027-01-01	33,1	33,1
Byskolan 1 Rosengård (Västra Skrävlinge)	2027-06-01	7,2	12,4
Tygelsjö 19:13	2027-06-01	7,2	12,4
Husie 172:386	2027-06-01	7,2	12,4
Totalt 2027		54,8	70,3

Inga nya LSS-boenden är planerade till 2025. Som det framgår av Lokalbehovsplan 2025 - 2034 finns det behov av tio nya platser om året till vuxna inom LSS personkrets 1. Eftersom det saknas möjlighet till start av nya LSS-boenden i egen regi 2025 planeras efterfrågan mötas av ett utökat antal platser i extern regi. Ökningen med tio externa platser 2025 beräknas uppgå till en kostnad om 17,6 mnkr vid en successiv inflyttning under året som motsvarar 6 brukare i snitt per månad på årsbasis.

Nämnden erhöll inför 2024 ekonomiska medel för start av ett nytt boende till barn och unga med två platser. Då boendet blev försenat har medlen fått finansiera ett annat barnboende som alternativ för att kunna möta behovet under 2024. För 2025 uppskattas antalet barn uppgå till totalt 20 vilket motsvarar ett behov av två platser motsvarande 12,8 mnkr.

På samma sätt som under 2025 planeras även för 2026 att efterfrågan om LSS-boende vuxna möts genom köp av tio externa platser då ingen utbyggnad av kommunala platser sker.

För 2027 planeras fyra nya boenden.

Daglig verksamhet

En påtaglig volymökning har skett inom daglig verksamhet de senaste åren. För att kunna möta efterfrågan har nya verksamheter startat, vilket har medfört ökade kostnader för lokaler och personal samt kringkostnader. En fortsatt volymökning inom daglig verksamhet prognostiseras även för 2025. Tack vare framstegen med utvecklingsarbetet ”DV 2030” som lett till ett förändrat arbetssätt bedöms verksamheten att utbyggnaden kommer ske i minskad takt framöver trots att utmaningen att verkställa beslut i den omfattning som efterfrågas kvarstår. Efterfrågan kommer att i första hand mötas genom en optimering av befintliga lokaler, insatsplanering och bemanningsplanering för ett bättre överensstämmande med deltagarnas behov i stället för en utökad utbyggnad.

För att möta en volymökning om 45 personer jämfört med prognosen för 2024 bedöms att utbyggnadsbehovet under 2025 består av fyra nya verksamheter samt utökning av en befintlig verksamhet. Funktionsstödsnämnden framhåller ett ökat behov av kommunbidrag om cirka 20 mnkr för att finansiera start av nya verksamheter 2025 samt helårseffekten av verksamheter som startat 2024. Behovet av utökade kommunbidrag är beräknat med hänsyn till den ekonomiska effekt som verksamhetens utvecklingsarbete bedöms kunna ge.

Funktionsstödsnämnden har 2018 och 2022 utrett möjligheten till införande av månadsbusskort för brukare inom daglig verksamhet. Med anledning av prisförändringar kommer nämnden att inför budget 2025 ånyo utreda möjligheten till införande av månadsbusskort för brukare inom daglig verksamhet.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten

Det är av yttersta vikt för Malmöbon att legitimerad personal inom den kommunala hälso- och sjukvården har rätt förutsättningar för att bedriva en högkvalitativ verksamhet med patientsäkerheten i fokus.

Ökningen av brukarvolymerna är större än vad dagens dimensionering av hälso- och sjukvårdsverksamheten kan möta. Detta leder till att prioriteringar dagligen behöver göras avseende den hälso- och sjukvård som ges. LSS-utbyggnaden medför, utöver behov av finansiering av personal- och lokalkostnader för det nya boendet även ökade kostnader för att tillgodose målgruppens behov av hälso- och sjukvårdsåtgärder. Detta behov uppstår på samma sätt vid ökade brukarvolymerna inom exempelvis daglig verksamhet LSS för den del av målgruppen som inte bor i LSS-bostad, men även inom andra verksamheter med en påtaglig volymutveckling. Samtidigt återspeglar efterfrågan om hälso- och sjukvårdsåtgärder även förändringar i stödbehovet inom nämndens målgrupper. Exempelvis behöver hälso- och sjukvårdsorganisationen förstärkas med en diabetessjuksköterska 2025 mot bakgrund av målgruppens hälsotillstånd. Omställningen till en nära vård gör också att mer vård ska utföras i hemmet vilket innebär en vårdförskjutning från Region Skåne till exempelvis de kommunala LSS-boendena eller insatser i ordinärt boende.

Hälso- och sjukvårdsverksamhetens behov av ekonomiska resurser med koppling till volym- och behovsförändringar i övriga verksamheter sker kontinuerligt och ackumuleras över tid. Omvårdnadsansvariga sjuksköterskor har idag ett stort antal patienter per sjuksköterska samt ofta ett stort antal delegeringar att följa upp vilket kan påverka patientsäkerheten. Samtidigt pågår det ett löpande arbete för en allt effektivare hälso- och sjukvårdsverksamhet vilket delvis finansierar resursbehovet men för att komma i fas behövs det ett tillskott av ekonomiska medel.

En hyresvärdsupphandling är påbörjad för att hitta nya lokaler till Hjälpmedelscentrum. Syftet är att de kommande åren kunna möta volymökningen av hjälpmedel som den demografiska utvecklingen och omställningen till nära vård medför såväl som att uppfylla nya lagkrav. Parallellt med förstärkningar av verksamheten så pågår ett ständigt förbättringsarbete där till exempel livslängder på hjälpmedel och mängden hjälpmedel i omlopp ses över för en hållbar hjälpmedelsförsörjning till hela staden.

Nämnden bedömer att inom hälso- och sjukvårdsverksamheten krävs det ett tillskott av kommunbidrag om 5 mnkr 2025 för att jobba stegvis med att säkerställa en omställning till god och nära vård som långsiktigt är oberoende av statsbidrag samt att möta upp behovet av resurser för att säkerställa patientsäkerheten.

Boendestöd

Boendestöd är en förhållandevis resurseffektiv insats som kan bidra till att minska behovet av betydligt mer kostsamma insatser samtidigt som den enskildes självständighet tillförsäkras i hög grad. Enligt förvaltningens bedömning har volymutvecklingen inom målgruppen som får boendestöd enligt SoL i stället för LSS-boende bidragit till ett minskat behov av service- och satellitboende enligt LSS de senaste åren.

Prognosen är att behovet av boendestöd kommer att öka ytterligare framöver. Antalet personer med boendestöd ökade med drygt 16 procent mellan 2022 och 2023 och bedöms öka med minst 15 procent mellan 2023 och 2024. För 2025 prognostiseras 1 045 personer med insatsen, vilket innebär en ökning med 95 personer eller 10 procent jämfört med 2024.

För att möta efterfrågan och tillförsäkra att rätt stöd erbjuds den enskilde inom socialpsykiatrien såväl som i form av alternativ till LSS-boende, bedöms behovet av utökat kommunbidrag uppgå till 5 mnkr 2025.

Personlig assistans

Nivån på assistansersättningen har en kontinuerlig negativ påverkan på nämndens ekonomi då utförarenheten för personlig assistans enligt SFB är intäktsfinansierad och helt beroende av inbetalningar från Försäkringskassan. Problematiken med schablonbeloppets låga nivå är en nationell frågeställning.

Nämndens utförarenhet för personlig assistans enligt SFB har redovisat en negativ budgetavvikelse under många år vilket har en direkt koppling till diskrepansen mellan intäkten i form av assistansersättning och de verkliga kostnaderna. Bedömningen är att enligt nuvarande förutsättningar har verksamheten inga möjligheter att uppnå en ekonomi i balans och ett tillskott av kommunbidrag behövs för att komplettera intäkten från Försäkringskassan.

Samtidigt pekar utvecklingen på en trend med ökade volymer inom både personlig assistans enligt SFB och personlig assistans enligt LSS. För kostnader avseende de första 20 assistanstimmarna i veckan gällande personer som beviljats personlig assistans enligt SFB prognostiseras en ökning med 10 ärenden i snitt per månad jämfört med budgeterad nivå för 2024. Inom personlig assistans LSS konstateras en kraftig ökning av antalet assistanstimmar per brukare, vilket beräknas leda till att budgeterade volymer överskrids med cirka 21 000 timmar på årsbasis för 2024. Volymökningen bedöms bero på tillämpningen av lagförändringarna inom personlig assistans. Försäkringskassans restriktivitet i bedömningen av de grundläggande behoven samt tillämpningen av föräldraavdraget leder till att assistansen utförs inom ramen för personlig assistans enligt LSS, trots att besluten är omfattande i timmar och hade kunnat berättiga till assistansersättning enligt SFB.

Behovet av utökat kommunbidrag inom personlig assistans beräknas till 20 mnkr för 2025.

Psykisk hälsa och suicidprevention

Det är en utmaning för nämnden att statliga medel delvis finansierar den utveckling som sker gällande det främjande och förebyggande arbetet inom socialpsykiatrien. Det råder en ökad osäkerhet gällande statliga medel framöver, vissa statsbidrag prognostiseras minska medan andra upphör helt. Samtidigt ökar efterfrågan om mötesplatser och andra satsningar för att bryta social isolering inom nämndens målgrupper. Det finns ett behov av finansiering inom ramen för reguljär verksamhet, vilket i nuläget inte kan tillgodoses genom omfördelning inom befintlig ram.

För att möta efterfrågan om social samvaro som en del av det främjande och förebyggande arbetet inom det psykiatriska området och upprätthålla de goda resultat som uppnåtts genom satsningar med statlig finansiering bedöms behovet av kommunbidrag uppgå till 2 mnkr 2025.

Främjande och förebyggande insatser

Nämnden bedriver ett gediget hälsofrämjande och förebyggande arbete riktat mot både barn och vuxna, ett arbete som kommer att intensifieras framöver, inte minst för att kunna möta de förändringar som förväntas i och med införandet av en ny socialtjänstlag.

Insatser som helgvistelse och sommarkollo riktade till barn med beslut om korttidsvistelse är uppskattade av både barn och deras anhöriga samtidigt som de är kostnadseffektiva. För att möta efterfrågan behöver dessa insatser byggas ut. Avlastande insatser som möter familjernas behov har möjlighet att i vissa fall motverka att beslut om boende till barn och unga blir nödvändigt.

Avlösning, ledsagning och kontaktperson är insatser som på ett kostnadseffektivt sätt erbjuder stöd till barn och vuxna såväl som till föräldrar och anhöriga och förebygger behovet av mer omfattande och kostsamma insatser på sikt. En utveckling med ökade volymer framöver är en framgångsfaktor för det förebyggande arbetet men ställer samtidigt krav på att det finns finansieringsmöjligheter. Verksamheten behöver också kunna möta behoven genom att säkerställa kompetensförsörjningen av avlösare och ledsagare samt lägga tid och resurser på att jobba motiverande med barnen och ungdomarna så att de vill ta emot insatsen. Syftet är att skapa förutsättningar för att på ett kostnadseffektivt sätt kunna ge ett omfattande avlastande stöd i hemmet samt möjlighet för ungdomarna att skapa sociala relationer och få en mer stimulerande och aktiv fritid.

Vidare behöver även det förebyggande arbetet som riktar sig till vuxna personer utvecklas. De satsningar som omfattas av utvecklingsarbetet som avser personer med ett beteende som utmanar verksamheten kommer att samordnas för att bättre möta behovet.

För att utveckla det främjande och förebyggande arbetet bedöms det att det finns behov av ekonomiska medel om cirka 5 mnkr i budget 2025.

Ökat tryck på handläggning

För att kunna hantera inflödet och samtidigt arbeta förebyggande, samordnande och uppföljande finns det behov av personella resurser inom myndighetsenheten. Behovet grundar sig på antalet ärenden per handläggare inom nämndens ansvarsområden relaterat till hur det ser ut nationellt men även på nya utmaningar framöver med koppling till bland annat nya socialtjänstlagen och samsjuklighetsutredningen.

Antalet ärenden per handläggare är högre i Malmö jämfört med andra kommuner, såväl inom LSS för både barn och vuxna som inom socialpsykiatri. I maj 2024 har en biståndshandläggare i Malmö hand om 41 ärenden LSS barn i snitt, vilket är högt jämfört med 22 i Göteborg. Gällande LSS vuxna är skillnaden ännu större då antalet ärenden per handläggare uppgår till 110 i Malmö och 53 i Göteborg. Även i Stockholm är antalet ärenden 53 per handläggare inom LSS vuxna medan i Västerås är det 73. När det gäller socialpsykiatri är motsvarande siffror 93 i Malmö, 45 i Göteborg, 42 i Stockholm och 55 i Västerås.

Ett minskat antal ärenden per handläggare möjliggör uppföljningar i syfte att öka och säkra kvalitén i insatserna men även för att arbeta kostnadseffektivt och tillförsäkra att rätt insatser på rätt nivå ger bästa möjliga effekt för den enskilde. En förstärkning inom myndighetens mottag tillförsäkrar att Malmöbor med behov av stöd kan både fångas upp och erbjudas rätt insats i ett tidigt skede.

En utökning av ekonomiska resurser med 3 mnkr i kombination med fortsatt uppföljning och ett effektivt arbetssätt bedöms motsvara behovet 2025. Framöver är det viktigt att nämndens biståndshandläggare successivt får bättre förutsättningar för att klara uppdraget samtidigt som det interna effektiviseringsarbetet pågår.

Hög tillgänglighet och samverkan med civilsamhället främjar jämlikhet för Malmöborna

Funktionshinderspolitiken syftar till att hela samhället ska utformas på ett sätt som gör att alla människor kan delta på lika villkor. Arbetet med tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde som bedrivs långsiktigt och i samverkan inom och mellan förvaltningar, funktionsrättsorganisationer och Malmöbor med funktionsnedsättningar.

Genom funktionsstöds- och tillgänglighetssamordnarna och i samarbete med andra nämnder i staden arbetar funktionsstödsnämnden för att möjliggöra för varje individ att använda egen kraft så långt som möjligt i den öppna staden. Att stärka samverkan med civilsamhället är av största vikt i detta arbete och förväntas bidra till att Malmöbor med funktionsnedsättning i större utsträckning har tillgång till och är delaktiga i samhället. Nya vägar för delaktighet och inflytande i olika frågor och processer tas fram under 2024 och behöver implementeras och utvecklas framöver.

Organisationsstödet som nämnden årligen delar ut till föreningar och organisationer spelar en viktig roll för att tillförsäkra att föreningarnas arbete utvecklas och fortsätter komma målgruppen till gagn. Antalet organisationer som årligen beviljas bidrag från funktionsstödsnämnden har ökat från cirka 36 till 50 mellan 2018 och 2024. För att organisationerna ska kunna utveckla och bedriva sitt arbete behöver bidraget utökas och följa övrig samhällsekonomisk utveckling.

För att genomföra det planerade utvecklingsarbetet med Malmöborna i centrum och för att kunna öka föreningsbidraget bedömer nämnden att under 2025 finns behov av ekonomiska medel om 1,5 mnkr.

Välfärdsutveckling genom digitalisering

Funktionsstödsnämndens målgrupper omfattar ett brett och komplext välfärdsområde där välfärdsutveckling genom digitalisering innebär stora möjligheter. Samtidigt är behovet av individ- och situationsanpassningar mycket stort vilket försvårar användning av många standardlösningar och minskar skalbarheten.

För att kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter och mer effektivt implementera digitala lösningar som utgår från brukarnas och verksamheternas behov är det nödvändigt att den digitala verksamhetsnära kompetensen förstärks. Förstärkningar behövs i verksamheterna för att möjliggöra medarbetardriven innovation tillsammans med ÖSA-funktioner på avdelningsnivå som kan driva den digitala utvecklingen inom avdelningen, vara en länk mellan systemförvaltarna och verksamheten och som har god kunskap om de system verksamheten använder.

Planerad medarbetardriven innovation och utveckling genom digitalisering innebär ökade kostnader för såväl arbetskraft som utrustning och datasystem. Ett behov av budgetmedel om 5 mnkr beräknas till 2025 för att nämndens utveckling inom digitalisering ska kunna gå i takt med både stadens som helhet och socialförvaltningarnas och därmed leva upp till kommande förändringar både lokalt och nationellt.

Ökade kostnader i en osäker omvärld

Det globala ekonomiska läget med en hög inflation och stigande priser för varor och tjänster utgör en riskfaktor för nämndens ekonomi de närmaste åren. Ett exempel är inköpspriserna på hjälpmedel som har ökat kraftigt och förväntas fortsätta öka, vilket påverkar nämndens ekonomi.

Generella kostnadsökningar som nämnden inte har möjlighet att påverka, såsom utfallet för årets lönerrevision och ovanligt höga hyreshöjningar för nämndens lokaler har en negativ påverkan på nämndens ekonomiska resultat 2024, vilket bedöms ske även 2025.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2024	Prognos 2025
Statsbidrag varaktig vård	Migrationsverket	14 300	13 000
Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention	Socialstyrelsen	2 439	1 000
Skånegemensamma stimulansmedel till insatser för förstärkt samverkan inom området psykisk hälsa	Regeringen via SKR och KFS	8 936	800
Statsbidrag Nära vård	Regeringen via SKR och KFS	10 940	10 000
Statsbidrag Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer	Socialstyrelsen	1 800	1 800
Statsbidrag för att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap	Socialstyrelsen	1 925	1 900
Statsbidrag Personligt Ombud	Socialstyrelsen/ Länsstyrelsen	5 600	5 600
Statsbidrag ny socialtjänstlag/bemanning socialtjänst	Socialstyrelsen	217	1 200
Statsbidrag Habiliteringsersättning	Socialstyrelsen	7 611	7 600
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	53 768	42 900

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2024	Prognos 2025
Lönebidrag /Nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	2 600	2 600
Assistansersättning personlig assistans SFB	Försäkringskassan	84 000	84 000
Momsbidrag för köp av ej skattepliktig verksamhet	Skatteverket	23 000	23 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	109 600	109 600

Prognosen avseende riktade statsbidrag är 54 mnkr för 2024 och 43 mnkr för 2025. Övriga bidrag prognostiseras med samma belopp, 109,6 mnkr för både 2023 och 2024.

Utmaningar med statsbidrag

Tillfälliga och riktade statsbidrag kan leda till underfinansierad verksamhet om dessa statsbidrag sedan dras in, vilket försvårar planeringen på längre sikt.

Vissa riktade statsbidrag som nämnden fått ta del av under flera år har bidragit till finansieringen av viktiga satsningar inom nämndens verksamhetsområden. Efterhand som statsbidragen minskar i omfattning eller upphör helt är det en utmaning för nämnden att inom budgetram upprätthålla de positiva effekter för nämndens målgrupper som satsningarna lett till.

Ett riktat statsbidrag som delats ut till kommuner under flera år är statliga medel riktade mot psykisk hälsa och suicidprevention. Sedan 2012 har staten årligen, genom överenskommelser med SKR, avsatt medel till

kommuner och regioner i syfte att utveckla arbetet med att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och suicid samt att skapa förutsättningar för en god och tillgänglig vård och omsorg för personer med psykisk ohälsa. Som det tidigare beskrivits har staten och SKR träffat en ny överenskommelse 2024, där en av förändringarna är att medel till utvecklingsarbete i kommunerna utifrån lokala handlingsplaner försvinner. Detta innebär en urholkning av nämndens finansieringsmöjligheter framöver när det gäller bland annat satsningar på det främjande och förebyggande arbetet inom det psykiatriska området i form av exempelvis mötesplatser och sysselsättning. En konsekvens på sikt kan vara en kostnadsstegring då ett ökat behov av dyrare insatser kan uppstå.

Även tilldelade statliga medel för omställningen till en god och nära vård har minskat över tid. I 2024 års överenskommelse mellan staten och SKR för en god och nära vård konstateras att omställningen går nu in i en ny fas och avsikten är att delar av överenskommelsen från och med 2025 ska hanteras genom ett förordningsstyrt statsbidrag. En minskning av statliga medel leder till ett successivt ökat krav att finansiering av omställningsarbetet sker inom budgetram. Detta innebär en utmaning för nämndens ekonomi på sikt och kan påverka den interna fördelningen av budgetmedel till nackdel för övriga verksamheter.

Generella och långsiktiga satsningar ger bättre förutsättningar för en stabilare utveckling och verksamhet. SKR har länge drivit frågan om mer generella än riktade statsbidrag till kommunsektorn samt framfört behovet av tidiga besked och långsiktiga planeringsförutsättningar. Även den pågående översynen av den kommunalekonomiska utjämnningen ska, enligt direktivet, behandla riktade statsbidrag och föreslå vilka riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget samt vid behov föreslå de följändringar i kostnadsutjämnningen som skulle vara motiverade av detta.

De riktade statsbidragen utgör i dagsläget en viktig finansieringskälla för nämndens satsningar och utvecklingsarbete i enlighet med nationella omställningar och förändringsuppdrag. Nämnden vill därför framhäva ett behov av utökade budgetmedel i takt med att riktade statsbidrag upphör. Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2025 samt plan för 2026-2030 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Inventarier/ Byggnadsinventarier	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Summa investeringsram	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000

Funktionsstödsnämnden begär för 2025 en investeringsram om 20 000 tkr.

Under 2025 planeras endast ett nytt LSS-boende som är försenat från 2024 öppna samt nya dagliga verksamheter starta. Nya verksamheter leder till behov av inköp av inventarier samtidigt som priserna blir högre. Renoveringar och kompletteringar för att skapa lokalmässiga förutsättningar för att möta brukarnas behov skapar också ett kontinuerligt behov av investeringsutrymme för nämnden.

Hyresvärdupphandling på större lokal för Hjälpmedelscentrum kommer också innebära följdinvesteringar för bland annat nytt passagesystem, utökning av maskinparken samt inköp av möbler och inredning.

För planeringsperioden 2026 – 2030 är bedömningen att en investeringsram om 20 000 tkr per år täcker de behov som uppstår.